

Računina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2056 — nočna 2996, 2994 in 2054

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.670 in 10.349 za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2996

Konec nemarnosti!

Pri sestavi naših državnih proračunov se je uporabljalo predvsem v zadnjih letih kot osnovno načelo skrajno varčevanje. To varčevanje se je izražalo že v osnutku proračuna samega, ter še posebej pri izvajanju posameznih točk proračuna tekom proračunskega leta. Stališče skrajnega varčevanja je bilo narekovano po od leta do leta nazadujočem finančnem položaju države, ker so državni dohodki kot posledica ohromitve gospodarstva neizbežno nazadovali in država (kot sem to podrobno opisal v uvodniku »Slovenca« v nedeljski številki 6. okt.) ni poskrbela za poživitev gospodarstva potom novih denarnih sredstev. Načelo varčevanja v državi in upravi je bilo pri nas zelo priljubljeno in ima psihološki izvor v veliki meri v posmenjanju drugih držav, ki se tega načela drže, seveda v povsem drugih razmerah. Doslej se v naši javnosti še ni razpravljalo o posledicah našega načina varčevanja v državni upravi; je pa v splošnem interesu, da se o tem problemu javno razpravlja, da si bomo o posledicah na jasnem.

Za posameznika je varčevanje brez dvoma edina solidna pot do premoženja. Precej drugačno je pa stališče državne uprave. Državna uprava ima nalogo, da v imenu ljudstva upravlja državo tako, da kar najbolj poskrbi za blagostanje in varnost naroda, torej služi celotna državna uprava izključno le interesom naroda in nikjer v nobeni panogi ne sme biti državna uprava sama sebi namen in se postaviti izven interesne sfere ljudstva. Državna uprava ne sme v nobeni panogi ničesar ukreniti, kar bi bilo proti interesom naroda. Kakor izgleda, je to osnovno načelo današnje demokratične države samo po sebi umemno, v resnici je pa izvajanje tega osnovnega načela potom državne uprave silovito težavna zadeva in zahteva strokovno in moralno na višku stoječe vodstvo posameznih resorov in brezhibno soglasje. Če posameznik varčuje, pogosto lahko postopa tako, da reče: To leto ne bom kupil tega in onega, ali to leto ne bom ničesar drugega izdal kot samo to, kar nujno rabim za življenjski obstanek.

Druge pa je vprašanje, ali državna uprava lahko reče: To leto in za bodoča leta n. pr. ne bom v svrhu varčevanja ne gradila, ne popravljala cest, ne železnic, ne regulacij, ne delala javnih zgradb, ne pomagala in regulirala kmetijstva itd. itd. Če posameznik varčuje, kakor sem navedel, potem si prihrani denar in njegov denar pride potom denarnih zavodov v obliki kreditov do plodnosnega udejstvovanja v gospodarstvu (seveda pri urejenih razmerah). Če pa država hoče izvršiti varčevanje na tak način, da nebroj panog več ali manj ali popolnoma zanemari, je pa učinek ravno nasproten. Varčevanje v državni upravi se sme in more gibati samo v mejah ekonomije, to se pravi, država, ki ne sme zanemarjati prav nobenega nujnega posla javne delavnosti, ne sme za te potrebe izdajati več, nego predmet na osnovi stroge ekonomije zahteva. Ne sme se pa država postaviti na stališče, da toliko in toliko nujno potrebnih poslov ne bo več opravljala ali pa samo šarila z brezposelnimi ukrepi, prepuščajoč narod in njegovo blagostanje usodi. Posledica takega stališča bi bila vsako leto rastoča škoda na narodnem gospodarstvu, ki bi vedno iznova silila državo v zanemarjanje še drugih poslov, in končni učinek mora biti le popolna ohromitev celotnega narodnega gospodarstva. Priti mora do vseh zlih posledic, ki izvirajo iz tega stanja.

Če pogledamo, kako je mlada Jugoslavija gospodarila do sedaj, moramo ugotoviti, da so se premožni panoge narodnega gospodarstva popolnoma zanemarjale, medtem ko se je na drugih poljih trošil denar za veliko razsipnostjo in neverjetnim diletantizmom. Omenil sem že, da bi bilo pretirano in preveč zahtevati od naše mlade države z mladim, premalo izkušenim upravnim aparatom, dobrega znanja upravnih poslov. Toda to, kar se je dogajalo pri nas, tudi pri najmilejši kritiki ni dopustno in se ne smemo čuditi, če je prišlo do težkih posledic na najrazličnejših poljih narodnega udejstvovanja. Prišlo je do gospodarske ohromitve in iz tega izvirajoče hude propasti javne morale. V državni upravi je bilo toliko malomarnosti, toliko samolastnosti, toliko strašnega diletantizma in korupcije, da se ne smemo čuditi, če naša, po naravi bogata zemlja ni mogla narodu ustvariti dostojnega blagostanja in življenjskega staleža. Če pomislimo, s kakšnimi težavami so se borile v tem času druge države, z velikanskimi industrijami, armadami delavcev, gigantnimi financami, z razvijenim narodom, ki mnogo zahteva itd. itd., potem moramo priznati, da je imela naša država velike prednosti. Imela je lahko industrijsko vprašanje, neverjetno »kromen« narod, nič brezposelnosti in majhne finance, katerih bi ne bilo težko upravljati. Toda zgodilo se je narobe in danes stoji državna uprava in vse ljudstvo pred neizprosno dejstvom, da moramo vsepovsod začeti graditi iznova. Ta naloga je velikanska in zahteva nadčloveškega napora državnega vodstva in vseh ljudskih stanov.

Državna uprava mora pričeti takoj z novo organizacijo narodnega gospodarstva in to harmonično na vseh področjih. Načelo skrajnega varčevanja v državnem proračunu se mora radikalno spremeniti v drugo smer, to je v čim hitrejšo harmonično organiziranje in oživljanje vseh in to prav vseh panog narodnega gospodarstva! Država mora svoje obveze v domači državi promptno plačevati, ker drugače odteguje kapital prometu. Nikjer ne sme biti velikih vrzeli, ker je škoda, ki nastane z naknadnim popraviljem, prevelika. Strog varčevanje je na mestu pri naših naravnih/zakladih, da ne bi izginjali brez pravilne koristi za naš narod v tujino; varčevanje je na mestu pri urejanju uvoza, v nobenem slučaju na varčevanje ni na mestu

Po 14 dneh italijansko-abesinske vojne

General Garibaldi v Londonu

Angleški list trdi, da je prinesel italijanski general angleški vladi predloge za sporazum Na abesinskih frontah bolj mirno - Anglija odkriva karte

London, 14. oktobra. AA. »Daily Telegraph« poroča, da bo v kratkem prispel v London italijanski general Enzio Garibaldi. Njegovemu posetu je treba pripisati velik pomen, ker bo prišel gotovo z mislo, da se pogaja z zastopniki angleškega generalnega štaba. Od teh pogajanj bodo odvisni nadaljnji odnosi med Italijo in Britanijo. V Rimu sicer zatrjujejo, da bo potovanje generala Garibaldija v London privatnega značaja, toda glede nate, da je general Mussolinijev osebni prijatelj, si je nemogoče misliti, da bi sedaj, ko so odnosi med Italijo in Anglijo tako napeti, prišel v London brez vsakega posebnega namena. Po mnenju poučenih krogov naj bi Garibaldi v Londonu preizkusil možnosti za morebitni sporazum v abesinskem vprašanju.

Voce d' Italia:

„Gre za uničenje Italije“

Rim, 14. okt. b. List »Voce d'Italia« odklanja Edenovo prepričanje o prijateljstvu Anglije do Italije. List pravi, da njegove tozadevne izjave postajajo Italiji smešne. Dalje list trdi, da se prijateljstvo Anglije do Italije najboljše vidi v tem, da britanske vojne ladje na Sredozemskem morju nič več ne odpravljajo italijanskim ladjam. Italijansko-abesinska kolonialna vojna je postala že svetovno vprašanje, ker je ustvarjen pravi pokret proti fašistični Italiji. Gre za uničenje Italije, ker je postala država, ki se zaveda svojih pravic in svoje sile.

Anglija najame 36 milijard da bo mogla vladati svetu

London, 14. okt. Tukajšnje časopisje povečini odobrava politiko angleškega kabineta v zadevi sankcij. Izjemo dela samo »Observer«, ki v članku, kateri je očitno napisan od znanega Garwina, piše proti sankcijam, ker bi po njegovem mnenju mogle privedi do vojne. Splošno pa želi angleško časopisje, da bi padel Laval, ker menijo, da bi potem Francija slepo sledila Angliji.

Nazaj k imperialni politiki

Vendar pa se ne bo zgodilo ničesar odločilnega, dokler se ne zbere novi parlament. Volitve bodo razpisane 21. ali pa 29. novembra. Pričakovati je za vlado velike večine, ki bo znašala, kakor pravijo dobri računarji, močeno celo 400 glasov. Nobenega dvoma ni, da bo večina angleškega naroda absolutno za ohranitev svetovnega mira, čeprav se ne ve, kam bi mogle privedi sankcije, ako bi se dejansko izvajale. Glavno pa je za vse Angleže novo oboroževanje, in to pomeni popoln preobrat v angleški politiki po vojni. Razen komunistov, ki so brez vsakega pomena, ni danes v Angliji nikogar, ki bi se še zavzemal za razorožitev. Anglija stopa zopet v lazo imperialne politike in mnogi pravijo, da mora biti Anglija za to hvaležna Mussoliniju, ki jo je spomnil, da je sentimentalna politika, kakor jo je vodil g. MacDonald, nevedna in škodljiva velikemu narodu.

Preobrat važen za ves svet

Glavna naloga bodočega parlamenta bo zato izglasovanje velikega notranjega posojila 150 milijonov funtov (36 milijard dinarjev v našem denarju). Na ta način bo angleško pomorsko in letalsko brodogradnjo naravnost podvojeno. Ta stvar dela velike skrbi zlasti Ameriki in Franciji; Ameriki zato, ker se bo morala tudi ona zopet oborožiti zaradi Japoncev, ki bodo na ta način osvobodili omejitve washingtonske brodogradne pogodbe — Franciji pa zato, ker bo Hitler po svojem znanem dogovoru z Anglijo mogel istotako zvišati število nemškega vojnega brodogradnja za 50%. Sklep Anglije, da vodi zopet svetovno osvajaško politiko, pomeni političen preobrat za ves svet sploh in pomeni, kakor nekateri pravijo, da evropski narodi nočejo čakati svojega »propada«, ampak da se je Evropa zavedla zopet svojega poslanstva: vladati svetu!

Lavalovi upi so odplavali...

Zapora Rdečega morja

Paris, 14. okt. SE. Petit Parisien poroča iz Ženeve, da so tam močno razširjene vesti, da namerava Anglija, če bi gospodarske kazni proti Italiji ne izdale ničesar, enostavno zapreti Rdeče morje na obeh vzhodih pri Adenu in Port Saidu. List dostavlja, da si nobeden ne prikriva velike nevarnosti tega koraka, ker bi morala Italija potem seči po obupnih sredstvih, ki bi lahko sprožile novo svetovno vojno.

List pristavlja, da vesti, ki prihajajo z abesinskih bojišč položaj italijanske vojske prikazujejo predsednik Laval je računal s tem, da bo Italija zmagovalno napredovala in da bo po nekaj zmagah pripravljena »srejeti« pogajanja za sporazum.

Francoska poročila

Paris, 14. okt. c. Havasov dopisnik poroča iz Rima, da so tjakaj prispelo vesti, da so Italijani danes zavzeli Aksum. Dopisnik pravi, da je vest zelo verjetna, ker je bilo znano, da so italijanske čete počasi obkoljevale Aksum od vseh strani in bi morda morale pasti vsak čas. Vest iz Asmare pravi, da je mesto padlo brez strela in brez pokolja. Italijani so hoteli sveto mesto abesinske

pri celotni mašineriji, ki urejuje narodno gospodarstvo.

Imejmo pred očmi, da se danes odigrava na svetu blazna tekma med narodi in da ni prav nobenega časa za leno zasplost, ki modrost in orijentalno brezbržnost. Kdor ne bo znal slediti, bo ostal pod kolemi, morda Slavko Plemelj.

Mussolini odstavlja generale

»Oeuvre« pripoveduje, da sta bila poveljnik letalskih čet v Italiji general Valley ter admiral Ducci te dni odstavljena, »ker sta se najvišji državni oblasti zoperstavljala«. Tudi maršal Badoglio, ki potuje v Afriko, ima nalogo od Mussolinija, da izvede popolno reorganizacijo v italijanskih najvišjih poveljstvih, ki so kriva, da je prišlo do zastoj v prodiranju. Ako bi se francoskim levčarjem posrečilo stirmoglaviti Laval, pravi »Oeuvre«, bi prišla na oblast skupina Herriot-Flandin-Mandel, ki bi bila angleški diplomaciji bolj poslušna.

»Echo de Paris« pa pravi, da je Anglija nakočila v Sudanu in v Angleski Somaliji ogromne množice orožja, ki ga bo sedaj nemudoma stavila Abesiniji na razpolago, ko je Zveza narodov prepoved uvoza orožja v Abesinijo ukinila.

Rim, 14. okt. AA. Agencija Stefani: Italijanskemu poveljstvu se je vdalo še nekaj po-

Notranji razsul Abesinije?

Črnogleda angleška poročila o nezvestobi ljudstva in častnikov

Addis Abeba, 14. okt. AA. Reuter poroča: V notranjosti Abesinije se čedalje bolj siri pokret nekih voditeljev. Čedalje večje število večjih in manjših poglavarjev v pokrajini zapuša osrednjo vlado. Čerkveni poglavarji v Adai in Aksumu so izjavili svojo zvestobo italijanskemu poveljstvu v imenu 15 cerkva in večjega števila samostanov. Muslimansko prebivalstvo te pokrajine je še takisto priključilo Italiji. Tudi del oficirjev vojske rasa Seljuma je prestopil k Italijanom. V krajih, ki so jih dozdaj Italijani zavzeli, je življenje popolnoma normalno. Veliko število Abesincev, ki so prvotno pobegnili pred Italijani, se je vrnilo v svoje kraje.

Ras Nasir, guverner Hararja in poveljnik južne abesinske armade.

Aksum padel?

zgodovine zavzeti tako, da ne bi žalili abesinskega verskega četa. Taki ko so se Italijani približali mestu, so se visoki poglavarji koptske cerkve predali in zaprosili za varstvo svetišča, ki jih je v tem mestu vse polno. Italijanske čete so dobile nalogo, da naj zavzamejo mesto tako, da ne bo nobeno svetišče poškodovano. Topništvo ni za nobeno ceno smelo obstreljevati mesta.

Abesinska olenziva

Addis Abeba, 14. okt. c. General ras Kassa je dobil nalogo, da iz Desje takoj odkoraka na čelu 25.000 mož na severno fronto. Tudi drugi poveljniki v severnih predelih so dobili ista povelja. Ti sklepi so bili potrebni, ker se je položaj okoli Makale tako poslabšal, da imajo Italijani prav za prav tudi že prosto pot proti tej abesinski postojanki.

Maršal Badoglio, šef italijan. generalnega štaba.

krajskih poglavarjev in mu izreklo zvestobo. Danes so mogli avtomobili voziti že do Adue, ker se je italijanskim četam posrečilo popraviti cesto, tako da je sposobna za avtomobilski promet.

Ranjenci se vračajo

London, 14. okt. AA. »Morning Post« je objavila vest iz Port Saida, da sta se tam ustavila italijanska parnika »Belvedere« in »Sardagna«, ki imata pod krovom 800 ranjenec, ki so se udeležili bitke pri Adai. Ranjenec bosta prepeljala na dodekaneške otoke, kjer so Italijani uredili celo skupino bolnišnic.

Na drugi strani pa se abesinske čete zbirajo v pokrajini Tembien (na naši karti severozapadno od Made). Obenem so abesinske čete izdale najstrožje ukrepe proti tistim, ki pozdravljajo Abesince, ki so presli k Italijanom. Po zadnjih vesteh so italijanske čete zavzele mesti Havze in Sakoto. Ta vest pa uradno še ni potrjena.

Adua, 14. okt. AA. Agencija Stefani poroča: Koptski duhovniki in zastopniki Muslimanov iz Adue in Aksuma so se poklonili italijanskim oblastvom v poveljstvu prve italijanske armade.

Addis Abeba, 14. okt. c. Iz Hararja poročajo, da so danes tamkaj postrelili zelo mnogo domaćinov iz italijanske Somalije, ker so vršili propagando med abesinskim vojaštvom, da se naj preda brez boja Italijanom.

Angleški general: Od Francozov so se naučili...

London, 14. okt. AA. V listu »Daily Telegraph« je objavil njegov vojaški strokovni urednik general Temperley članek o najnovejših dogodkih na bojiščih v vzhodni Afriki. General ugotavlja med drugim, da ima prehod Haila Sela sija Gukše k Italijanom pomen, ki ga ni mogoče omalovaževati. Italijani so se pri svojem pohodu v vzhodno Afriko očitno poslužili enakih metod kakor nekoč Francozi, ko so se pripravljali na za vbojevanje Maroka. Takrat so že dolgo preje, nego se je pojavila njihova vojska, v posameznih pokrajinah pridobili nekatere veljake za svojo stvar. Tako so tudi Italijani že dolgo sondirali teren za svojo politično osvojitve v Abesinijo. Kakor kaže omenjeni primer, so dosegli nekaj uspeha, ki je še večji, če se pomisli, da je zaradi predaje Haila Sela sija Gukše v nekih abesinskih pokrajinah znatno padla cesarjeva avtoriteta. Če bi se pripe-til samo še en tak primer, bi se lahko vzhodnoafriška vojna končala s stvarno zmago Italije in z razsulo Abesinije.

Ženska armada pod poveljstvom 2 princezinj

Paris, 14. okt. SE. »Echo de Paris« objavlja poročilo svojega posebnega dopisnika v Abesiniji, v katerem navaja, da prihajata iz Addis Abebe na severno etrejsko fronto dve močni vojski sestojeli iz samih žensk. Ženske prostovoljke vodite dve princezinji Samerga Gebi in Valsero Asašedje. Po drugih vesteh korakata ti dve armadi proti Magdali, severno od Addis Abebe, od koder se boste obrnili proti vzhodu, da branita železnico. Stari sta obe komaj 22 let in sta svoje dni spremljevali abesinskega cesarja in cesarico, ko sta pred leti obiskala evropske prestolice. Ženski armadi imata seboj veliko število konj in mul.

Isti list poroča tudi iz Ženeve, da je abesinski cesar dovolil abesinskemu zastopniku pri Zvezi narodov Tekle Havarjate, da se vrne v domovino, kjer hoče prevzeti poveljstvo nad neko armado Tekle Havarjate spada med najbolj izobražene abesinske generale, ker je dovršil petrograjsko vojaško akademijo in študiral tudi več let na francoski vojaški akademiji St. Cyr.

Kako izvajati sankcije?

Ženeva, 14. okt. a. V Ženevi se še zmeraj pripravlja besedilo načrta, kako preprečiti ves italijanski uvoz in izvoz. Tako se je dopolnil sestel odbor sedemnajstoročice, ki mora pripraviti besedilo o sankcijah proti Italiji, v smislu čl. 16 pakta ZN. Besedilo načrta je v glavnem že gotovo in se zbuja na zelo radikalne odločitve, ki bodo takorekco preprečile ves finančni promet z Italijo. Urejeno bo n. pr. tudi stališče do tistih bank, ki imajo svoje podružnice v Italiji, oziroma do tistih italijanskih denarnih zavodov in zavarovalnic, ki imajo svoje podružnice v tujini. Onemogočen bo kreditni sistem z vsemi italijanskimi zasebnimi in javnimi ustanovami. Izvzet je samo italijanski Rdeči križ.

Toda delo tega pododpora ni šlo brez težav. Tako je argentinski delegat izjavil, da bo Argentina težko sodelovala v vsem obsegu, ker ima v državi nad 1 milijon Italijanov.

Odbor osemnajstoročice, ki ima za nalogo, da vse ukrepe proti Italiji enotno uredi, se je sestel

popoldne ob 6. Debatu tega odbora še traja in se suče predvsem v dveh smereh: izdelati okvir gospodarskih kazni in pa, kako odkodovati države, ki bodo zaradi sankcij proti Italiji močno prizadete. Ta drugi del razgovorov in pogajanj vodi romunski zunanji minister Titulescu.

Tajništvo Zveze narodov je v smislu sklepa z dne 11. t. m. danes že razposlalo vsem državam članicam ZN poziv, naj sporoče v Ženevo, ali so že izdale kako uredbo ali zakon o tem, kako bodo preprečile izvoz oziroma uvoz v Italijo.

Hoare bo govoril

London, 14. okt. c. Angleška vlada bo ta teden imela dve seji, in sicer eno jutri v torek, drugo pa v sredo. V sredo ob pol 5 bo zunanji minister sir Samuel Hoare imel zelo velik govor o angleški mednarodni politiki.

Kdo? Anglija ali Italija?

Razmerje angleškega in italijanskega brodogoja v Sredozemlju

Zadnje tedne, ko se je začelo pisati o velikem premikanju angleškega bojnega brodogoja po Sredozemskem morju, so se razširjale najbolj lahkovne vesti o sorazmerni moči vojnih brodogojnih držav, ki mejijo na Sredozemlje. V naslednjem objavljamo zanesljive podatke, ki jih je zbral nemški pomorski strokovnjak ter priobčil v monakovskih »Münchener Neueste Nachrichten«.

Velike oklopne ladje

Premoč angleškega vojnega brodogoja nad vsakim drugim brodogojem na svetu je v premoči angleških velikih bojnih ladij (linijskih ladij, dreadnotov, bojnih križark, ali kakor jih že imenujejo nad vsemi ostalimi. V pogledu podmornice zastaja angleško brodogoj za mnogimi drugimi. V pogledu velikih edinic je pa neprekosljivo bilo in bo ostalo. Dandanes se bojna vrednost velikih ladij že nekoliko oslaba, ker so se podmornice, največje sovražnice velikih ladij, od svetovne vojne dalje silno razvile. Toda reči, da so velike ladje izgubile svojo vrednost v modernih bitkah na morju, bi bilo otročje. Dokaz za to še ni bil doprinese.

Anglija ima skupaj 12 velikih linijskih ladij in tri velike oklopne bojne križarke. Od teh 15 ogromnih ladij, ki so ponos angleškega brodogoja, se nahaja 5 ladij pod poveljstvom admiraltetne ladje »Queen Elisabeth« v Sredozemskem morju. Danes pa je Anglija s tem 5 velikim ladjam poslala še 6 drugih, tako, da jih ima skupaj 11 v Sredozemlju. »Queen Elisabeth« eskadra, ki sestoji iz ladij, ki so bile zgrajene v letih 1915—16—17, je bila ojačena z najmodernejšimi ogromnimi oklopnimi »Nelson« in »Rodney«, ki sta bili zgrajeni l. 1927, ter »Hood«, ki je sploh največja bojna ladja na svetu. Nazadnje je prišla v Sredozemlje še velika oklopna ladja »Rodney«, ki stoji z dvema drugima oklopnicama pri Aleksandriji. Temu brodogoju velikih angleških oklopnih križark Italija lahko postavi nasproti samo 4 stare linijske ladje, od katerih sta dve v arsenalu, kjer jih predelujejo. Francoski pomorski strokovnjak piše, da vsaka od 15 angleških oklopnih ladij lahko v par minutah obračuna z vsemi 4 italijanskimi oklopnimi. Mussolini je nedavno obznanil zgradbo 2 velikih oklopnih od 35.000 ton vsako, ki prekašajo najmodernejšo francosko linijsko ladjo »Dunkerque« za 9000 ton.

Iz tega sledi čisto jasno, da angleškim velikim oklopnim bojnim ladjam s 38 in 40 cm topovi Italija za enkrat ni more postaviti takorekto ničesar nasproti.

Manjše križarke

Druga postane slika, če pridemo v skupino manjših križark, ki postajajo vsled svoje hitrosti in okretnosti vedno bolj važne na morju.

Malih križark ima Italija vsega skupaj 24 in sicer 11 težjih in 13 lažjih. Omeniti je potrebno 7 križark razreda »Zara«, ki so vse bile zgrajene v letih 1931 do 1933 ter so v vsakem oziru moderne ter se odlikuje z izredno hitrostjo (36 morskih milj na uro). Od lažjih križark jih je bilo 6 zgrajenih tudi v letih od 1931 do 1933, 6 nadaljnjih lažjih križark pa trenutno ravno gradijo. Na tem polju je italijanska pomorska moč izredno pomembna.

Tem italijanskim zelo nevarnim križarkam Anglija v normalnih časih ne more postaviti nasproti v Sredozemskem morju več kakor 8 križark svojih dveh sredozemskih eskadr. Prva eskadra je moderna in skoraj tako hitra kakor italijanske križarke. Zadnje tedne pa je Anglija svoje sredozemske križarske eskadre ojačila s 4 križarkami od atlantskega brodogoja, nadalje z dvema križarkama iz vzhodne in dvema križarkama iz zahodne Indije. Končno sta zadnje dni prispeli v Gibraltar dve popolnoma novi križarki »Arethusa« in »Galatea«. Vsega skupaj ima torej nasproti italijanskim 24 križarkam Anglija 18 križark v Sredozemskem morju. Ker se nahaja na poti v Sredozemsko morje tudi vzhodnoziskozski brodogoj s 6 modernimi križarkami, bo Anglija v 14 dneh imela v Sredozemlju tudi 24 križark. Anglija ima vsega skupaj 44 križark, 9 novih jih pa gradi. Proti Italiji je postala torej več kot polovico svojega križarskega brodogoja.

Torpedno brodogoj

Torpedovk, torpednih rušilev, malih izvidnikov ima Italija trenutno 81, med njimi jih je 51 modernih, 30 pa zastarelih, nekaj popolnoma nerabnih. Med 20 izvidnikov jih je 12 najnovejšega datuma, med 40 rušilev 28 čisto modernih. Med torpedovkami je samo »Verseuse«, zgrajen letos, najmodernejšega tipa, ostali so iz let pred 1927. Italija trenutno gradi 12 edinic te vrste.

Angleško sredozemsko brodogoj razpolaga v normalnih časih s 30 edinicami gornje vrste. Tretja in četrti flotila je iz l. 1931. Danes pa je bilo torpedno brodogoj okrepjeno s peto in šesto flotilo, ki sestojita vsaka iz po 9 najmodernejših torpedovk tipa »Eclipse« (l. 1934) in »Fairless« (l. 1935). Danes ima torej Anglija najmanj 45 torpedovk in torpednih rušilev v Sredozemlju. V hitrosti angleške za italijanskimi ne zastajajo. Iz Vzhodne Azije prihajata sedaj še sedma in osma flotila sestojeta iz 18 najmodernejših torpedovk tipa »Defender« (iz l. 1934), tako, da bo imela Anglija nasproti Italiji kmalu 63 torpedovk. Ker razpolaga angleško brodogoj skupno s 17 izvidniki in ladjami in 130 torpedovkami in torpednimi rušilev, je verjetno, da pridejo kaj kmalu še druge edince te vrste v Sredozemlje.

Dunajski vremenski napoved. Mirno in milo vreme, zelo oblačno, ponekod dož.

Podmornice

Manj jasen je položaj z ozirom na podmornice. Italija jih ima trenutno 69, 8 nadaljnjih pa bo kmalu dograjenih. Italijanske podmornice so najmoderneje in jih je med njimi samo 21, ki so starejše kakor 5 let.

Na tem polju je Anglija slaba. Vsega skupaj ima Anglija samo 51 podmornic, 6 jih pa gradi. Italijanska premoč je torej popolna v pogledu podmornice borbe. V normalnih časih drži Anglija v Sredozemlju vedno le 8 podmornic. Danes je poklicala semkaj še 14 podmornic iz Kitajske, 12 jih je pa prišlo od atlantskega brodogoja, tako, da ima Anglija sedaj nasproti 69 italijanskim le 34 svojih podmornic.

Nosilci letal

Italija nima nobenega nosilca letal, ki bi bil vreden omenbe. Nasprotno pa ima Anglija v normalnih časih vedno enega nosilca letal v Sredozemlju, namreč »Eagle«. Sedaj pa so bili odposlani iz Atlantika še trije nosilci. Toda nosilec letal bi za Italijo, ki s svojih suhih obali doma, v Afriki in v Dodekanesu lahko doseže sleherni točko Sredozemskega morja, ne prišli toljko vpoštev, kakor za Anglijo, ki med Gibraltarjem in Malto nima nobene suhe postojanke.

Takšno je torej trenutno razmerje med angleškim in italijanskim brodogojem, zbranim v Sredozemskem morju. Naj si bralci sami napravijo sodbo o posledicah, ki bi nastale, če bi prišlo do izbruha sovražnosti, kar pa nikdo ne želi in za kar v sedanjem mednarodnopolitičnem položaju tudi hvala Bogu še ni nobenih vzrokov.

★

Italijanski poslanik ne gre

Adis Abeba, 14. okt. b. Italijanski poslanik se vedno ni odpotoval v Džibuti. Kakor je znano, se nič več ne nahaja v poslopju poslaništva, temveč je ujetnik v palači ras Dešle, neguševega zeta. Govorilo se je o tem, da ga bo abesinska vlada poslala z letalom v Džibuti, če bi bil on s tem sporazumen. Z druge strani pa se poudarja, da je poslanik Da Vinci že izgubil imuniteto in da abesinska vlada ga ni več dolžna Italiji vrniti. Diplomatski zbor, ki se je radi tega slučajja sestel k posebni seji, je sklenil, da se v zadevo ne bo vmešaval.

Izvoznikom v Italijo

Belgrad, 14. okt. m. Današnje »Službene novine« prinašajo naslednji odlok finančnega ministra: 1. Izvozniki blaga iz Jugoslavije v Italijo morajo fakturirati in osigurati valuto samo v dinarjih. Vsako fakturiranje v tuji valuti, ali pa vezano na druge valute pri izvozu v Italijo je prepovedano. 2. Da se v okviru pogodbe o kliringu z Italijo lahko vrše deljena plačila potom privatnih kompenzacij preko domačih borz in to na ta način, da uvozniki italijanskega blaga lahko plačajo 50% vrednost faktur po uvoženem blagu z odkupnino terjatve naših izvoznikov v Italijo, katere so bile vplačane v kliringu pod pogojem, da drugih 50% vplačajo istočasno v kliringu. 3. Da se pooblastilo Narodni banki, da izda potrebna pojasnila za izvrševanje teh transakcij po plačnem prometu v Italijo.

★

Rudarska stavka v Angliji

London, 14. oktobra. AA. Iz Cardiffa poročajo, da je večje število rudarjev v rudniku »Nine miles point« prišlo z gladovno stavko. Rudarji že več dni vztrajajo v rovu. Šele včeraj so jih njihove žene pregovorile, da so sprejeli hrano, ki so jim jo prinesle. Vendar rova niso mogli zapustiti. Rudarska uprava jim je sporočila, da pristane na pogajanja, čim zapuste rovo. 1.800 rudarjev, ki so zaposleni v rudniku, je sklenilo nastopiti enodnevno stavko v znamenje solidarnosti z gladujočimi rudarji. 1800 rudarjev v Blenavonu ni hotelo v rove. Doznava se, da so vsi rudarji južnega Walesa sklenili stopiti v stavko iz solidarnosti do rudarjev, ki že stavkajo.

V dveh letih 5000 listov manj Kje? — V Hitlerjevi Nemčiji

Berlin, 14. okt. AA. Od leta 1933 pa do danes je na Nemškem prenehalo izhajati okoli 5000 listov. Meseca marca 1933 je v Nemčiji izhajalo 11.400 raznih listov in revij. Meseca marca 1935 je to število padlo na 7700, med njimi je 2250 začelo izhajati po prihodni Hitlerjevskega režima na oblast. Uvoz tujih listov je zrasel od 7.700.000 izvozov leta 1933 na 8.300.000 izvozov leta 1934 in 1935. Izvoz nemških listov v inozemstvo je pa padel z 32 milijonov na 19 milijonov. Te statistike je izdalo poštno ministrstvo v svojem letnem poročilu.

Turčija noče Iramasonov

Carigrad, 14. okt. AA. Vlada je včeraj s posebno uredbo zabranila vse prostozidarske lože v Turčiji. Policija je zaplenila vse njihove prostore. V Turčiji je bilo okrog 20 turških, nekaj židovskih ter po ena francoska in grška loža. Prepoved so motivirali s tem, da je prepovedana vsaka organizacija razen vladne stranke in da oblasti ne morejo kontrolirati zvez teh organizacij z inozemstvom.

Starhemberg Slovincem

ob priliki 15 letnice plebiscita v Celovcu

Celovec, 13. oktobra 1935.

Ceravno je po klavernih pripravah za obhajanje 15letnice koroskega plebiscita izgedalo, da ne bo moglo spravi skupaj na slovesno tribuno Heimatschutz, ki je svecanosti organiziral, ter ostale patriotične organizacije kršćanskega porekla, ki so se čutile zapostavljene in so pretekli teden pošiljale trpke očite na naslov objestnega Heimatschutza (Heimwehra), ki je sedaj prišel pod očetovalsko skrbstvo državnega komisarja za zasebno gospodarstvo na Korškem g. dvornega svetnika Scheichelbauerja, je nedeljska proslava izpadla vendarle dostojno. Prišel je celo državni podkanceljer knez Starhemberg, ki je na Sportplatzu imel večji govor, v katerem se je dotaknil tudi koroskih Slovincem.

Knez Starhemberg je v tem delu svojega govora dejal:

Naša današnja proslava naj ne bo praznik sovražstva in maščevanja, nikak izraz nezdravega, razdirajočega šovinizma. Kar je bilo, ne bomo po-

zabili, toda naj tudi nikar ne odloča o našem sedanjem zadržanju. Pripravljeni smo mirno živeti z vsemi sosedomi Avstrije brez izjeme, z njimi pametno sodelovati, da tako pomagamo Evropo ozdraviti in mir rešiti. Pravičnost mi narekuje, da se pri tej priložnosti spomnim tudi tistih, ki so pred 15 let, čeravno govorijo slovensko kot svoj materni jezik, pri glasovanju s svojimi glasovi dokazali svojo zvestobo do Avstrije in v prvi vrsti doprinesli, da tako velik del Koroske ni prišel pod tujo državo, marveč je ostal ohranjen Avstriji. Tej slovenski narodni manjšini velja največja skrb ne samo od strani koroske dežele, marveč tudi od zvezne avstrijske vlade. Toda o njih pričakujemo tudi, da se ne bodo dali zapeljati v nepotreben in strupen šovinizem. Avstrija priznava narodnim manjšinam vse kulturne in politične pravice, toda Avstrija želi tudi živeti in se bo proti vsakemu nasprotniku znela uspešno braniti.

To je vse, kar je imela avstrijska vlada povedati koroskim Slovincem po 15 letih čakanja. To je tudi vse, kar smatram vredno, da vam sporočim v Ljubljano.

Ing. Sch.

Gospodarski svet Male zveze

Značilen govor našega ministrskega predsednika

Belgrad, 14. oktobra. AA. Danes 14. oktobra se je sestel v Belgradu gospodarski svet Male zveze na šesto redno zasedanje, odbori za posamezna vprašanja so pa bili začeli delati že sedmega oktobra 10. t. m. Predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev dr. Milan Stojadinović, ki je obenem tudi predsednik stalnega sveta Male zveze, je otvoril zasedanje z nagovorom, v katerem je naglašal:

Govor dr. Stojadinovića

Gospodje! V trenutku otvoritve rednega plenarnega zasedanja gospodarskega sveta Male zveze vam želim pred vsem v imenu kraljevske vlade prisrčno dobrodoščilo. Potrebno se mi zdi pri tej priliki ponovno poudariti, da ni Mala zveza, čeprav je nastala v trenutku krajevne nevarnosti, nikoli imela napadalnega značaja, kakor tudi ni z gospodarskega vidika nikoli propovedovala krajevne ali teritorialne ekskluzivnosti. Temeljna karakteristika in najvažnejše delo Male zveze je sodelovanje z miroljubnimi sredstvi.

Šesto redno zasedanje bo moralo sprejeti sklepe o več konkretnih vprašanjih, ki predstavljajo najvažnejšo točko programa o zblizanju med našimi tremi državami. Želim vas opozoriti na ta vprašanja, prepričan, da bodo predmet vašega vsestranskega proučevanja.

Pred vsem je potrebno proučiti in označiti vse težkoče, ki zdaj ovirajo razvoj trgovinske izmenjave med našimi tremi državami. Če upoštevamo, da pomeni na področju trgovinske izmenjave gospodarsko zblizanje med tremi državami vodilno idejo Male zveze, je posebno potrebno proučiti tiste instrumente trgovinske politike, ki nas morejo pripeljati do željenega cilja.

Razen tega bo gospodarski svet imel nalogo sklepati o vprašanjih, ki so jih proučile komisije izvedencev, to je o predlogih, ki se nanašajo: 1. na sodelovanje pošte in brzojava med tremi državami, 2. na sodelovanje glede plovbe na Donavi, 3. na industrijsko sodelovanje držav Male zveze, 4. na unifikacijo čekovne in menične zakonodaje in 5. na sodelovanje glede železniskega prometa itd.

Če upoštevamo običajno delovno proceduro gospodarskega sveta Male zveze, bi vam v interesu čim hitreje ureditve vseh vprašanj, ki so na dnevnem redu, predlagal tole razdelitev dela po komisijah: 1. komisija, ki se bo ukvarjala z vpra-

šanji trgovinske izmenjave blaga, 2. komisija za proučevanje rezultatov, doseženih v nacionalnih odsekih glede izvajanja sklepov, sprejetih na petem zasedanju gospodarskega sveta, 3. komisija za promet z nalogo, da prouči vprašanja plovbe na Donavi in vprašanje železniskega prometa in letalskega prometa, 4. komisija za druga vprašanja, ki so na dnevnem redu, in za morebitne nove predloge, ter naposled redakcijski odbor.

Zasedanje komisij bi se moglo začeti še danes, gospodarski svet bi se pa sestel, ko bodo komisije končale svoje delo.

Na koncu, gospodje, mi ostane še dolžnost, da vam želim mnogo uspeha pri vašem delu, upoštevaje realne potrebe s stališča interesov naših treh držav, prijateljskih in zavezniskih. Trdno sem prepričan, da bodo rezultati vašega dela pozitivni in dejanske vrednosti.

Govor romunskega delegata

Nato je predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev podelil besedo predsedniku romunske delegacije, bivšemu ministru g. N. Teodorescu.

G. Teodorescu je v svojem govoru izrekel veliko veselje delegatov, da se nahajajo v Belgradu v svrhu nadaljevanja dela gospodarskega sveta Male zveze. »Mi nadaljujemo! Se dosti stvari se da storiti, eno je pa gotovo, da smo namreč popolnoma zadovoljni z dosedanjimi uspehi.« Nato je naglasil, da ima popolno zaupanje v dober in nagel razvoj začeta dela.

Govor čsi. delegata

Potem je predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović podelil besedo izrednemu poslaniku in predsedniku českoslovaške delegacije dr. Friedmanu. Ki je naglasil, da so dosedanja uspehi gospodarske Male zveze zelo zadovoljivi. Na koncu je izrazil radost, da se bo v korist vseh treh držav Male zveze moglo delati v njihovem interesu.

Prvega sestanka gospodarskega sveta Male zveze so se udeležili razen članov delegacij tudi romunski poslanik g. Guranescu, českoslovaški poslanik g. Girsu in predsednik jugoslovanske delegacije g. Pelivanović, načelnik ministrstva zunanjih zadev.

JRZ prijavljena v končno odobritev

Belgrad, 14. okt. m. Ker so vsi potrebni dokumenti, ki jih zahteva zakon o društvi, shodih in posvetih, za organizacijo JRZ zbrani, bo v teku jutrišnjega dne izvršni komitet organizacijskega odbora Jugoslovanske radikalne zajednice vložil prijavo notranjemu ministrstvu za končno veljavno odobritev JRZ.

Bled dobi letoviški policijski komisariat

Belgrad, 14. okt. m. Uredba o organizaciji letoviškega policijskega komisarijata na Bledu, ki je objavljena v današnjih »Službenih novinah«, se glasi:

Čl. 1. Ustanovljen je letoviški komisariat na Bledu s področjem, v katerega spada politična občina Bled.

Čl. 2. V delokrog tega komisarijata spadajo sledeči posli: prestopki po uredbi o prijavah stanovalec, prestopki, ki so navedeni v čl. 74 in 78 zakona o notranji upravi, odrejevanje policijske ure, policijski prestopki po zakonih o državnih in samoupravnih cestah ter nadzorstvo nad občino glede izvrševanja poslov.

Čl. 3. Ban bo odredil vse, kar je potrebno, da komisariat prične svoje poslovanje vsakoletno ob pričetku letne sezone in konča zadnji dan iste.

Kdo bo predsednik skupščine

Belgrad, 14. okt. m. Kakor smo že poročali, se trenutno največ razpravljaja v političnih krogih o izvolitvi novega predsednika Narodne skupščine. Splošno se opaja, da to vprašanje najbolj zanima in skrbi skupščinsko opozicijo, ki zadnje dni o tem neprestano razpravlja. Poslanci kluba skupščinske večine, katerim je vlada prepuстила odločitev kandidature novega predsednika, so v glavnem nasprotni ponovni izvolitvi Stevana Cirića, ker se dosedanj predsednik Narodne skupščine še vedno ni jasno izrazil, kaj misli. Skupščinska večina pa popolnoma razumljivo ne more podpreti kandidature človeka, ki bi mogel pozneje izkazano mu zaupanje zlorabil. Poleg tega pa so nekateri nasprotni njegovi izvolitvi tudi iz razloga, ker so dobili vtis, da dela dosedanj predsednik z vsemi močmi ni to, da bi se nadalje zavzemal dosedanja častni položaj v parlamentu. Drugim zopet se zdi precej sumljivo, da se skupščinska opozicija zavzema, da ostane Stevan Cirić še naprej kot predsednik Narodne skupščine. V teku tega tedna se bo to vprašanje končno veljavno rešilo, kajti 18. oktobra se bo sestel klub skupščinske večine, ki bo sklenil kandidaturu. Doslej je imenovalo razni kandidati. Vladi ne zanima prav posebno, kdo bo predsednik, želi pa, kar želijo tudi poslanci kluba

vladne večine, da mora biti novi predsednik človek, ki je v političnem pogledu trden in neomahljiv ter vreden njihovega zaupanja, istočasno pa tudi sposoben, da zasede eno prvih mest v državi.

Uredba o zaposlitvi tu cev

Belgrad, 14. oktobra. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je podpisal navedila, po katerih bosta poročila po čl. 12 in 4 pravilnika za izvajanje uredbe o zaposlitvi tujih državljanov dajali zveza jugoslovanskih emigrantskih združenj s sedežem v Belgradu in njene organizacije na banknih upravah za tuje državljanke jugoslovanske narodnosti ter delegacija za začelo interesov ruskih emigrantov v kraljevini Jugoslaviji s sedežem v Belgradu in njena zastopstva na banknih upravah.

Brezposelnosi pri nas

Belgrad, 14. oktobra. AA. Dne 1. oktobra je bilo v naši državi 13.392 brezposelnih moških in žensk. Od tega odpade na borzo dela v Belgradu 3080 oseb, na Zagreb 2.271, na Ljubljano 4.418, na Sarajevo 1.287, na Novi Sad 2.904 in na Split 432.

Meseca septembra je iskalo dela pri javnih borzah dela 31.345 moških in žensk. Podpora je prejelo 5.984 brezposelnih oseb v skupnem znesku 527.917,75 Din. Od tega je bilo izplačanim 25.628 uradnikom, 256.924,75 kvalificiranim delavcem, 215.314 nekvalificiranim delavcem in 30.051 Din kmetom.

Belgrad, 14. okt. m. Za pomočnika bana vardarske banovine v 3. skup. I. stopnje je postavljen Dusan Filipović, upravnik mesta Belgrada v 3. skup. II. stopnje. Za inspektorja v notranjem ministrstvu v 4. skup. I. stop. g. Dragoljub Savić, pomočnik upravnika mesta Belgrada in Milan Aćimović, policij. inspektor za pomočnika upravnika mesta Belgrada v 4-I.

Hmelj

Zalec, 14. oktobra. V hmeljski kupčiji je položaj v glavnem neizpremenjen in prav tako tudi cene. Pri razmeroma mirnem zanimanju in povpraševanju za vse vrste blaga se cene drže in je tendenca čvrsta. Sicer pa se računa, da neprodanega blaga v prvi roki ni več nad 2000 stotov.

Zatec, 14. oktobra. Na tržišču hmelja je zopet nekaj več zanimanja in povpraševanja ter tudi prometa. Za izvoz se išče v prvi vrsti le boljše in najboljše blago, za katero so se tudi cene učvrstile, dočim domače pivovarne skušajo le čim ceneje kriti svojo potrebo hmelja. Tako notira sedaj letošnji žažetki pridelek 28 do 34 Kš t. j. 51 do 61 Din. izjemoma pa se plača za najboljšo blago tudi do 35 Kš t. j. 63 Din za kg. Računa se, da je prodano iz prve roke že do 70 odstotkov letošnjega pridelka.

Z zdravniškega kongresa v Belgradu:

Vprašanje odprave ploda v zvezi z evgeniko in zaščito mater

Po tako lepo uspelem lanskoletnem kongresu na Bledu se je letos vršil zdravniški kongres v Belgradu. Kongres je priredilo Jugoslovansko zdravniško društvo, v katerem so veljavna raznovrstna druga zdravniška društva, med njimi tudi Slov. zdravniško društvo v Ljubljani in Zdravniško društvo v Mariboru.

Kongres je trajal 4 dni. Udeležilo se ga je okrog 400 zdravnikov iz raznih krajev države, od tega 28 iz Dravske banovine. Po večini so se udeležili zdravniki samo skupne otvoritve, nato pa so se razdelili v razne skupine, ker je bil v dnevih tega kongresa tudi 111. kongres Zveze stomatoloških društev, dalje zbor Fiziološkega društva, zborovanje zdravnikov Okrožnega urada, občni zbor Društva bolniških zdravnikov in še nekaterih drugih društev.

Na predvečer kongresa dne 28. sept. je bila seja delegatov posameznih društev. Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani je zastopal dr. Meršol, Zdravniško društvo v Mariboru pa predsednik dr. Černič. Po seji se je v svrhu medsebojnega upoznavanja vršil prijateljski sestanek, ki je potekal zelo živahno.

Slavnostna otvoritev kongresa je bila v nedeljo, 29. sept. dopoldne v predavalnici Fiziološkega instituta, kjer so se tudi vršila vsa zborovanja. Kongres je otvoril v navzočnosti okrog 400 zdravnikov in gostov predsednik dr. S. Stefanović. Pri otvoritvi kongresa so poleg drugih prisostvovali: Odposlanec Nj. Vel. kralja Petra II. ordonančni oficir kapetan I. kl. g. Nikola Pavlič, polnomočni minister čehoslovaške republike g. dr. Václav Girs, polnomočni minister kraljevine Bolgarije g. Dimo Kazasov, načelnik saniteta g. dr. Vojislav Milovanović, rektor belgrajske univerze g. dr. Vladimir Corović, predsednik društva čehoslovaških zdravnikov g. dr. Malik, zastopnik bolgarskega zdravniškega društva g. dr. Trifunov, zastopnik romunskih zdravnikov g. profesor dr. Jean Jiano in mnogi drugi gostje in zdravniki.

Po pozdravnem govoru predsednika so sledili pozdravi predstavnikov oblasti, gostov in zastopnikov raznih društev.

S tem je bila uradna otvoritev izvršena. Po kratki pavzi je sledilo poročilo izvršnega odbora. Tajnik dr. Župić je v svojem poročilu med drugim tudi omenjal težko stanje zdravnikov volonterjev v Ljubljani in Zagrebu. Na predlog revizorjev dr. E. Dereani-ja in dr. Fr. Logarja je bil celemu odboru dan absolutorij.

Za novega predsednika Jugosl. zdravniškega društva je bil na predlog prof. dr. Koširja po kratki burni debati izvoljen g. dr. Branko Bogičević iz Zagreba. Ostali odbor so je konstituirali takole: I. podpredsednik dr. Močanin (Belgrad), II. podpredsednik dr. V. Meršol (Ljubljana), tajnika: dr. Mijušković (Belgrad) in dr. Župić (Zagreb), blagajnik dr. Miodragović (Belgrad). Sklenjeno je bilo med drugim, da se l. 1936 ne vrši kongres Jugoslov. zdravniškega društva, zato pa se vsi zdravniki pozivajo, da se v čim večjem številu udeležijo Slovenskega zdravniškega kongresa v Sofiji v septembru 1936.

V nedeljo 29. sept. popoldne so se pričela znanstvena zborovanja, pri katerih je radi odsotnosti predsednika in I. podpredsednika večinoma predsedoval dr. Meršol.

Največje zanimanje med prisotnimi zdravniki in med celo javnostjo so zavzele razprave o prvi glavni temi kongresa:

Vprašanje odprave ploda v zvezi z evgeniko in zaščito mater.

Kakor znano je v naši državi zakonito dovoljeno odpraviti plod, ako za to obstajajo medicinski razlogi (medicinska indikacija). Ako komisija treh zdravnikov ugotovi, da je noseča mati tako težko bolna ali tako abnormalno razvita, da z nadaljevanjem nosečnosti preti nevarnost smrti za mater, tedaj se sme nosečnost prekiniti. Taki slučajji so primeroma redki.

Mnogo bolj pogosti so sedaj po celem svetu, tako tudi v naši državi, slučajji, ko se izvrši odprava ploda iz socialnih razlogov ali na podlagi socialne indikacije (siromašnost, nosečnost izven zakona itd.). Taki splavi so seveda postavno prepovedani in kazniv, zato se vrše na skrivnem. Vsak splav, pa naj se izvrši še tako spretno, je nevaren in težak udarec za ženo. Tembolj pa so nevarni in tem več napravijo škode ti na skrivnem od laikov izvršeni splavi, tako da marsikatera žena in dekle radi izvršenega splava umre. Zdravniki, ki so v neprestanem stiku z ljudstvom, na eni strani dobro poznajo težke in celo smrtonosne posledice, katere povzroča splav pri marsikateri ženi, na drugi strani se zavedajo težkega ekonomskega stanja in bede, ki tare naše siromašno ljudstvo. Kako tu pomagati, da bo čim manj žrtev in škode?

O tem vprašanju je govorilo 10 predavateljev. Večina je izrazila mnenje, da ne preostaja ničesar drugega kot zahtevati, da se kazenski zakon spremeni v toliko, da bi bila postavno dovoljena (legalizovana) tudi odprava ploda iz socialnih razlogov, češ da je to manjše zlo. Na ta način bi se noseče žene ne bale priti k zdravniku ali v bolnišnico, kjer bi se splav izvršil z relativno malo nevarnostjo za življenje matere. Od zdravnikov iz dravske banovine je zagovarjal legalizacijo socialne indikacije dr. Jože Potrč iz Sv. Urbana pri Ptuj.

Nasprotno pa je dr. Vitković iz Orioca povdarjal, da vsak splav povzroča ženi težke posledice duševne in živčne narave, ter je bil zato proti legalizaciji iz socialnih razlogov za splav.

Po končanih predavanjih se je razvila živahna debata, v kateri je zopet večina govornikov zahtevala legalizacijo socialne indikacije za splav. Proti legalizaciji je v debati prvi govoril prof. dr. Zalokar iz Ljubljane, ki je stal odločno na stališču, da moramo zdravniški ostati pri medicini, torej pri medicinskih indikacijah, in se ne smemo spuščati na socialno polje, kjer niso zdravniki merodajni. Smatral je v nasprotju z večino predgovornikov, da bi bila uvedba legalizacije splava iz socialnih razlogov večje zlo.

Na koncu debate je govoril proti legalizaciji še belgrajski ginekolog dr. Stavra-Hristić, ki je med drugim izvajal, da spadajo vsi zdravniki, ki priporočajo legalizacijo, pod zakon o zaščiti države. Seveda je to povzročilo pri navzočih močno razburjenje, ki se dolgo ni hotelo pomiriti.

Ponovno je prišlo do incidentov, ko se je zadnji dan kongresa prečitela resolucija o materinstvu in odpravi ploda, ki se glasi: »Jugoslovansko zdravniško društvo na svojem XVII. kongresu v Belgradu po vsestranski debati:

1. Ugotavlja, da število splavov vedno bolj raste, zlasti, da je vedno več protizakonitih, nestrokovnjaških izvedenih splavov, ki so zelo nevarni tako za ženo, kateri se odpravi telesni plod, kakor tudi za narod.

2. Kongres smatra, da je treba široke sloje naroda posvariti pred lahkomišelnim pojmovanjem odprave telesnega ploda ter poučiti o škodljivih in pogubnih posledicah.

3. Ponavlja svoje zahteve po popolni zaščiti družine, materinstva in dece kongres zahteva najzdatnejšo socialno zaščito in ekonomsko pomoč za družine, za matere vohče in za noseče žene. Z zakonom je treba zaimeti zaščito in pomoč za nezadostno preskrbljene nezakonske in druge otroke, ki jih starši ne morejo preživljati. Jugoslovansko zdravniško društvo je prepričano, da se lahko samo z najzdatnejšimi pravnimi, socialnimi, kulturnimi in ekonomskimi ukrepi pospešuje materinstvo in prepreči regulacija porodov in odprava ploda, zato bo s svoje strani in v krogu svojih članov delovalo na to, da se za take mere zainteresirajo široki sloji naroda, dobrodelna in druga zasebna in javna društva, zlasti pa državne in javne ustanove.

4. Jugosl. zdravniško društvo je razpravljalo o odpravi ploda z več vidikov in ne samo medicinskega ter misli, da bi bilo treba pomagati predvsem bednim slojem prebivalstva in takim, pri katerih se ne kaže tendenca za odpravo telesnega ploda, na račun in obdavčenje predvsem bogatejših in višjih slojev, pri katerih ta tendenca prevladuje. Ta pomoč bi morala biti socialna, ekonomska, kulturna in državna.

5. Dokler ne dobimo pod točko 3. zahte-

vanega zakona o popolni zaščiti družine, materinstva in otrok, zahteva Jugoslovansko zdravniško društvo, osvajač razlogov, ki jih narekuje težak gospodarski položaj siromašnega prebivalstva, da se paragrafi 171—174 kaz. zakona revidirajo, ter da se poleg čisto medicinske indikacije priznajo tudi rasno-biološke in duševno higijenske indikacije, kakor tudi socialno-ekonomski momenti, kjer oni obstojajo. Vse to je treba tako legalizirati in regulirati, da bi se vršile odprave telesnega ploda pod optimalnimi strokovnjaškimi pogoji sodobne medicine, za siromašne naj bi bile pa brezplačne.

6. Z medicinskega stališča je treba zahtevati, da se poveča število babic na kmetih, kakor tudi število bolnišnic ter bolniških postelj; tudi v najmanjših bolnišnicah mora biti na razpolago strokovna pomoč, posebni ginekološko-porodniški oddelki in specialisti za ginekologijo in porodništvo. Povsod mora vladati preostrežljivost, diskreција in popolna strokovnost.

7. V dosegu vsega navedenega zahtevamo, da se takoj ustanovi centralni urad za zaščito družin, mater in otrok, bodisi v obliki oddelka v ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja, ali centralnega urada (direkcije) pod kontrolo in subvencijo ministrstva soc. politike in nar. zdravja.

Po prečitanih gornjih resolucijah se je oglasil k besedi dr. V. Meršol, ki je v kratkem govoru predvsem izrazil dvom, da bi se z zakonitvijo socialne indikacije število nelegalno izvedenih splavov in smrtnih žrtev zmanjšalo, ker je mnogo bolj gotovo, da bo število vseh splavov z legalizacijo strašno naraslo. Dalje je izvajal, da je iz etičnih, verskih in nacionalnih razlogov proti legalizaciji socialne indikacije za odpravo ploda, ter je zato zahteval, da se črta dotični stavek točke 5. predložene resolucije, v katerem se poleg drugega predlaga tudi legalizacija same socialne indikacije za odpravo ploda. Dalje je predlagal, naj se predloženi resoluciji doda stavek: vsi splavi iz medicinskih razlogov naj se načelno vrše samo v bolnišnicah in njim podobnih zavodih.

Zadnji predlog je bil pozneje sprejet v resolucijo.

Ze med njegovim govorom so se začeli razburjati pristaši legalizacije, protivniki legalizacije so seveda reagirali in se je začelo splošno vpitje.

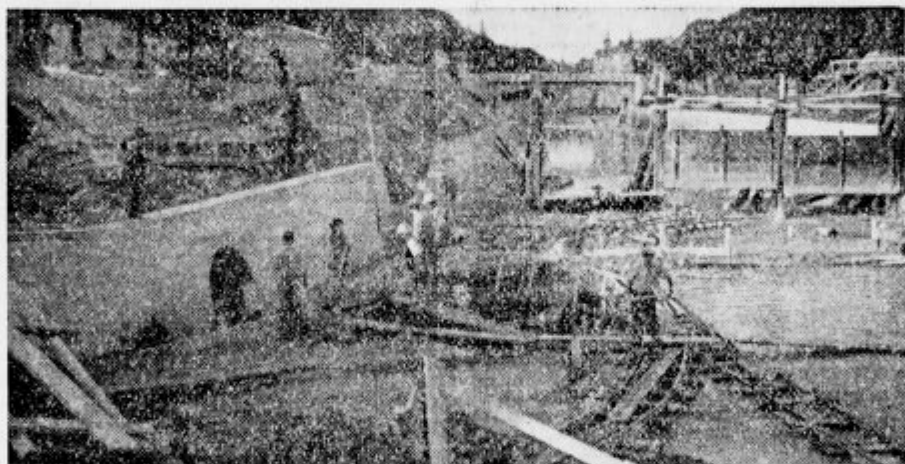
Pri naposled izvedenem glasovanju jih je od okrog 80 navzočih glasovalo za legalizacijo okrog 30, proti legalizaciji so glasovali 4, ostali so se vzdržali glasovanja, ker so po večini bili mnjenja, da je vprašanje premalo razčiščeno in naj se stavi z dnevnega reda.

Dr. M.

Ljubljana nagaja regulaciji

Ljubljana, 14. oktobra. Prezgodaj smo se veselili, ko smo mislili, da bo regulacija Ljubljane še letos končana. Dež, ki ga dobimo skoraj vsak dan, je povzročil, da je Ljubljana razmeroma narasla in tako onemogočila postavljanje zatvornice na »Spici«. Dela ob izlivu Gradaščice gredo med tem v redu naprej in podjetje hoče vsaj betonska dela dokončati še

četrtina lesa še uporabna. Tramove in druge stavne dele zatvornice vozijo sedaj na »Spico«, kjer bi jo po načrtu morali postaviti na betonirane temelje zatvornice. Narasla Ljubljana pa je temelje popolnoma pokrila, tako da sedaj ni mogoče postaviti zatvornice na »Spici«. Dela ob izlivu Gradaščice gredo med tem v redu naprej in podjetje hoče vsaj betonska dela dokončati še

Na desni podaljšani obrežni zid, ki prehaja ob Gradaščici v stranski opornik za novi most. Ob levem bregu so že začeli razdirati zatvornico.

pred zimo. Obrežni zid ob izliva Gradaščice navzdol že stoji. Sedaj grade desni stranski opornik za novi most čez Gradaščico in obrežni zid ob desnem bregu Gradaščice, ki bo zabil ob strugi Ljubljane gori do transformatorja. Nasproti izliva Gradaščice sedaj nad leseno zatvornico betonirajo obrežni zid Ljubljane, ki bo tudi na desnem bregu Ljubljane segal do višine transformatorja. Čez vso strugo, kjer se bo končal novi obrežni zid na obeh bregovih, so že zabil ploe v dveh vrstah. Ti bodo služili za zagaino steno, kadar bodo betonirali dno ob izliva Gradaščice in zaprili vodo, ki bo pritekala s »Spice«.

Dno struge je sedaj že betonirano skoraj do lesene zatvornice. Ze so začeli razdirati ogrodio zatvornice in pri tem ugotovili, da bo komaj ena

hodnje pomladi. Podpeški lomljenec, s katerim bodo tlakovali dno, sicer pridno vozijo v velikih čolnih po Ljubljani. Ob »Spici« je nastalo že pravo skladišče kamena, tu namreč razkladajo čolne.

Ko bodo ob izliva Gradaščice podaljšani obrežni zidovi Ljubljane, kakor je to določeno, bodo z že pripravljeno zagaino steno zaprili ta del struge. Zatvornica bo do tedaj tudi že razdrti in tako bodo mogli zabetonirati še dno. Gradaščica bo seveda malo nagajala, vendar jo bodo napeljali kar po koritu v že betonirano strugo. Ko bo tudi to končano, bodo za letos dela uknili in s tem bo prenehala tudi stalna promenada številnih gledalcev, ki se še niso naveličali opazovati dolgotrajnih del za ureditev naše Ljubljane.

Čin pridobljenih predmetov resnim znanstvenim zbirkam samo v nadlego.

Isto kot Britanski muzej bo storil tudi vsak drug znanstveni institut: zanj ima vrednost starina le, če jo more znanstveno izkoristiti. V Hraštem primeru je pa to nemogoče. Sicer se pa še celo slovita zbirka vojvodkinje Mecklenburške, za katero so bili na razpolago točni zapiski, na dražbi niti v Ameriki ni mogla prodati (vmes je bila med drugim tudi lepa situla). Za ljubljanski muzej pa stiska situla naravno pride kljub temu v poštev že radi tega, ker je najdena pri nas in ker naj bi nam bila v spomin, kako si ne smemo sami kvariti pogleda v prazgodovino lastne dežele.

Resnici na ljubo pa bodi še povedano, da je Albin Hraš najprej dal besedo, da se glede situle pogodi z muzejem in jo je za njegovim hrbtom prodal prekupcu. Primerjave z muzejsko situlo z Vač pa ta novo izkopana še od daleč ne zasluži.

Večerni trgovski tečaj v središču Ljubljane priredi Trgovski učni zavod Kongresni trg 2/II. Vpisovanje vsak delavnik med uradnimi urami. Začetek pouka 15. oktobra vsa polnolčna brezplačno. Ker poučujemo samo na tem večernem trgovskem tečaju strokovni profesorji, se tečaj najbolje priporoča.

Ne pozabi

Union

čokolado.

Roland Hjug Kempbel, novi angleški poslanik v Belgradu.

Ministra dr. Krek in Kalugjerčić v Ljubljani

Ljubljana, 14. oktobra. Kakor smo že poročali, je dospel v soboto v Slovenijo minister dr. Miha Krek, ki je imel v soboto in v nedeljo več uspešnih shodov.

V nedeljo dopoldne je dospel v Ljubljano tudi minister za pošto in brzojavo g. Kalugjerčić. Na kolodvoru sta ga sprejela ban dr. Natlačen in direktor pošte dr. Vaga. G. minister se je kratko odpeljal v hotelu »Union«, popoldne pa si je v spremstvu direktorja dr. Vagaje ogledal radijsko oddajno postajo v Donžalah, nato pa sta se oba odpeljala v Kranj in na Bled. Snoči se je minister g. Kalugjerčić vrnil v Ljubljano.

Danes dopoldne je minister g. Kalugjerčić vrnil obisk g. bana ter ga obiskal na banki upravi v spremstvu svojega kabinetnega šefa. G. minister je z g. banom ostal dalj časa v razgovoru. Nato je g. minister opoldne obiskal tudi g. direktorja pošte dr. Vagajo, nato pa je inspiciral posamezne urade. Med drugim je sprejel tudi podžupana ljubljanske mestne občine g. prof. Jarca, s katerim je razpravljal zlasti o vprašanju ljubljanskega telefona. G. minister, ki je s svojim ljubljanskim skromnim nastopom napravil na vse najboljši vtis, se verjetno že nočoj odpelje v Belgrad.

Danes dopoldne je obiskal g. bana dr. Natlačen tudi minister g. dr. Miha Krek, ki se je tudi dalj časa z njim razgovarjal.

G. minister dr. Krek odpotuje nočoj v Belgrad, z njim pa odpotuje tudi pomočnik bana g. dr. Stanko Majcen.

Zlata poroka

Zlati jubilej poroke sta praznovala, dne 4. oktobra v ožjem družinskem krogu Ivan in Marija Sever na Viču, ki sta v vsej občini, pa tudi daleč na okrog kot vzorna in vzgledna zakonca dobro znana. Leta 1885 sta vstopila v zakonski stan v katerem sta imela 10 otrok, od katerih jih živi še 5. G. Sever šteje danes 70, njegova zvesta družica pa 75 let. Oba sta pa še čila in zdrava, da bi jima nihče ne prisodil te starosti. Posebno g. jubilar prekaša s svojo živlostjo in gibčnostjo marsikatega mladeniča, dasi je v mladosti izkusil dovolj grenkobe tega sveta. Kot sin revnejšega posestnika je moral še skoro v otroških letih k tujim ljudem v službo. Pozneje je vstopil v službo v Seemanovo mlarno na Glincah, kjer je vzor in zvesto služboval celih 43 let, dokler ni usta-

vila mlarna obratovanje. Njegovi predstojniki so ga vedno in povsod čislali in hvalili kot treznega, zanesljivega in vseskozi poštenega delavca. — Posebno znana in čislana je pa njegova družica g. Marija. Saj jo pozna kot ljudomilo okrajno babico daleč na okrog, staro in mlado. Dasi od leta do leta namerava vsled starosti opustiti svoj poklic, jo še vedno kličejo matere, zlasti one revnejših slojev, v slučaju potrebe na pomoč. Koliko dobrega je storila revnim materam, to ve samo Bog in ona, ki je v njeni 53 letni praksi kot babica pomagala nič več in nič manj kakor 3303 otrokom v življenjsko pot. Dasi izmučena in izčrpana od dela, ni nikdar odklonila svoje pomoči, tudi ne v pozni noči in slabem vremenu po leti in po zimi. — Kljub raznim neugodam in nesrečam, ki sta jih tudi zakonca imela v svojem življenju, ob plemen zaslužku in vzroji številnih otrok, sta živela vseh 50 let v najlepši harmoniji in zakonski sreči. Z njuno pridnostjo, vztrajnostjo in štedljivostjo, sta si s prihranki ustvarila lično domačijo z malim zemljiščem, kjer preživljata srečno jesen svojega življenja v krogu svojih otrok in številnih vnukov. Dasi jubilar ne zna čitati, ker v mladosti ni imel prilike obiskovati šole, je vendar star in zvest naročnik »Slovenca«, ki mu ga morajo vsak dan prebrati. — Jubilarja sta vzorna katoličana, ki nista v svojem prepričanju nikdar omahovala, zato jima je tudi Bog podelil svoj blagoslov. — Številnim čestitkam se pridružujemo tudi mi in jima želimo še mnogo jubilejev in srečnih let do skrajnih meja človeškega življenja.

Ljubljanski telefon

Ljubljana, 14. oktobra.

Včeraj je, kakor poročamo na drugem mestu, prispel v Ljubljano minister pošte in telegrafa dr. Branko Kalugjerčić s svojim pomočnikom ing. Ratajem in šefom kabineta g. Vukalovičem. Včeraj popoldne so si gospodje iz ministrstva ogledali situacijo za projektirano novo moderno avtomatično centralo na Bledu s lokalnimi podcentralami v Bohinju, na Jesenicah in v Radovljici. Spremljala sta jih direktor pošte dr. Vagaža in svetnik Cidrih.

Danes pa je g. minister obiskal g. bana, si ogledal pošto direkcijsko in od pol 12 dalje sprejemal stranke. Prvega je sprejel podpredsednika mesta Ljubljane prof. Evgena Jarca, ki se mu je že pred kratkim predstavil v Belgradu, da ga opozori na težave ljubljanske telefonske centrale, tako zlasti glede števila prijaviteljev, ki čakajo že leta in leta na telefon, in glede preobremenjenosti telefona, kar se pozna zlasti v opoldanskih urah. Na željo g. ministra je predložil podrobno izdelano spomenico o teh vprašanjih. Iz spomenice posnemamo, da je ljubljanska telefonska centrala, ki je bila odprta 18. marca 1927 — nabavljena je bila na račun reparacij s stroškom 410.000 zlatih mark — imela prvotno kapaciteto 1500 naročnikov, tako da je prišel na vsakih 40 Ljubljancev po en telefon. Leta 1927 je bilo 846 naročnikov, to število je pa naraslo od leta do leta, tako da je

znašalo konec leta 1930 naročnikov. Prijavljenih interesentov je pa nad 400; to število bi se pa še povečalo, ko bi bilo razširjenje zagotovljeno. — Leta 1932 je bila sicer centrala povečana za 500 naročnikov na 2000, tako da bi pri polnem zasedenju centrale prišel na 30 Ljubljancev po en telefon. S prikličljivo okoliškim občin pa je to število zopet poraslo na 40. Nesporo je, da bi se dohodki centrale, ki so znašali doslej letno okrog 2 in pol milij. dinarjev, z novimi abonenti zopet bistveno dvignili zlasti tudi s prikličljivo takso. Najbolj potrebna je razširitev telefonskega omrežja v severnem delu, kjer se je v zadnjih letih naselilo do 20.000 prebivalcev, pa je vsak nov prikliček nemogoč, ker ni na razpolago proračunskih sredstev za kabel in telefonski material.

Gospod minister je zastopnika mestne občine zelo prijazno sprejel in priznal upravičenost pritožb. Poudaril je pa, da so slične tudi razmere v Zagrebu in Belgradu, kjer čaka po 1000 abonentov na prikliček. Zato dela g. minister na to, da se telefon ne bo več budgetiral po proračunskih letih, ampak da se bo izvršilo načrtno razširjenje telefona, pri čemer bo zanesljivo vpošteval želje in pritožbe ljubljanskega prebivalstva.

Posebej je prof. E. Jarc opozoril še pomočnika ing. Rataja na neprimernost telefonskih tak, kjer je zlasti mali obrtnik prebuden obremenjen, ako obratuje s stroji.

KINO UNION tel. 22-21. Film, ki je doživel letos največji obisk in uspeh v Ljubljani

Chopinov poslovilni valček

Predprodaja vstopnic od 11.—12. ure naprej. Predstave ob 16, 19.15 in 21.15 uri. Rezervirane vstopnice dvignite pol ure pred predstavo.

Jutri ob 21.15 premijera grandioznega umetniškega filma Paula Wessely: Režija Willy Forst

MASKARADA

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek, dne 17. oktobra ob eni popoldne pri vsakem vremenu izlet v Stično. (Romanska, toda barokizirana cerkev, križev pot Fortunata Werganta, oltarne slike Lichtenreitove, nagrobni, stuko, freske.) Odhod s Kongresnega trga ob eni. Zglasiti se je treba v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu pri Hradeckega mostu do srebe zvečer. Vodi bo mgr. Viktor Sleska. Za avtobus radi dalje 25 Din. Prijatelji umetnosti povabljeni.

Vsi, ki se zanimajo za esperanto, pridite jutri, v sredo, 16. oktobra ob 20 v šolo na Grabnu, Zojzova cesta 5, kjer bo Del. esperantsko društvo v Ljubljani otvorilo tečaj mednarodnega esperantskega jezika za začetnike! S seboj je prinesiti papir in svinčnik, ker se bo s poukom takoj pričelo. Čas in dnevi nadaljnjega pouka se bo določilo ob otvoritvi po želji tečajnikov, zato pridite pravočasno, da se bo lahko oziralo na želje vsakogar.

Predavanje v Mostah. V sredo ob 8 zvečer bo predavanje s skripti, slikami. Predaval bo g. katehet Jože Premrov o zgodovini slovenskih romanov v Kelmoraju na Nemško. Ker je bil gosp. predavatelj že sam dvakrat v Kelmoraju, bo predavanje gotovo zanimivo.

Proslava Zeleneke tedna Del. esperantskega društva. V petek, dne 11. t. m. je proslavilo Del. esperantsko društvo v Ljubljani Zeleni teden. Med navzočimi je bilo opaziti uradni zastopstvo Ljublj. esperantskega kluba, tako preds. Kozlevčarja, podpreds. Orla, tov. Jakovina. Proslavo je otvorila gđ. Mara Virantova z esperantskim nagovorom, nato pa je gđ. Dora Zvanova deklamirala Damijana Vahena pesem: Kanlo de l'esperantisto. Sledilo je predavanje g. Damijana Vahena v pomenu Zeleneke tedna, nato pa je nastala debata, ki jo je uspešno vodil predsednik propagandnega oddelka Damijan Vahen. V debato so posegali gg. Jakomin, Zlatnar, Tabernik, prav posebno pa g. Kozlevčar, ki je jasno orisal idejno stran esperanta. Voditelj debate je v imenu Del. esperantskega društva obljubil predsedniku Lj. Esp. kluba vsestransko sodelovanje, g. Tabernik pa je nasvetoval celo izmenično predavanje med društvom in klubom. Govorilo se je o načinu učenja, prirejanju izletov, o proslavi dr. Zamenhofovega večera in pripravi delovanja pripravljalega odbora za Jugoslovanski esperantski kongres leta 1936 v Ljubljani. Razveseljivo je, da sta se zblížili dve društvi — Del. esperantsko društvo v Ljubljani in Ljubljanski esperantski klub in da se bosta podpirali v skupnem delu za skupno idejo, saj le na ta način bosta mogli doseči vidne uspehe.

Dvesto otrok brez igrice. V tej notici, ki je bila priobčena v »Slovenec« dne 12. oktobra, se pritožujejo prebivalci bivše Nuškove vojašnice v Svabičevi ulici, češ da je prostor za Nuškovo vojašnico prevzelo neko športno telovadno društvo, tako da so stanovalci te hiše brez otroškega igrice in to v zvezi s tem, da je bil tedanji mestni župan dr. Puc ta prostor določil za otroško igrice.

Podpisano mestno poglavarstvo si uojo za deveto pojasniti, da je mestna občina ljubljanska del parcele št. 86 d. o. Trnovsko predmestje, h kateri spada tudi prostor, ki ga prebivalci Nuškove vojašnice želijo imeti za otroško igrice, že s sklepom občinske uprave od 1. februarja 1934 dala v zakup Sokolskemu društvu Ljubljana II. in to za dobo 50 let. Sklep občinske uprave, proti kateremu ni bilo pritožbe, je odobrila banska uprava s odlokom od 22. marca 1934 II. No 7133/1. Umevno je torej, da mestna občina ne more sedaj razveljaviti obojestransko sklenjene zakupne pogodbe ali drugače razpolagati z v zakup danim prostorom. Zakupnik je posestnik in uživalec prostora že od 1. februarja 1934 dalje ter mestna občina ni upravičena posegati v njegove zakupne pravice, med katere spada tudi pravica, da si sme ograditi prostor. — Mestno poglavarstvo.

Dr. Mis Franta

zopet redno ordinira

Sestanki vseh hišnih posestnikov v Ljubljanskem predmestju. Prvo društvo hišni posestnikov v Ljubljani bo priredilo sestanek posestnikov novih in starih hiš, ki se bodo vršili v torek, dne 15. oktobra t. l. v Zgornji Šiški, v gostilni g. Zajca Franca, v sredo, dne 16. t. m. v restavraciji g. Lasan Roka v Mostah in v četrtek, dne 17. t. m. v Rožni dolini v restavraciji g. Marna. Začetek vsakokrat ob 8 zvečer. Na teh sestankih bo predaval predsednik Frelj Ivan o raznih davčnih in drugih stanovniških zadevah in se bo razpravljalo tudi o inkorporaciji. Vabljeni so vsi posestniki iz dotičnih bivših okoliških občin.

Kino Kodeljevo igra danes po globoko znanih cenah »Skandal v Budimpešti« s Frančiško Gaal.

Ptuj

Zračni napad na Ptuj. V ponedeljek, dne 14. t. m., ob približno 14.30 se boče izvršil poskus napad z letali na naše mesto z raznesilnimi in stрупinimi bombami. Napad bo izvršen na vojaška skladišča v Ljutomerski cesti, na trg v sredini mesta, na kolodvor ter na oba mosta preko Drave. Pri obrambi bodo sodelovali posamezni oddelki, kojih organizacija je izvršil krajevni odbor za obrambo pred napadi sovražnika iz zraka. Da se prebivalstvo seznani z načinom napada in obrambe, naj to večbo opazuje, vendar se opozarja, da se ima striktno pokoriti odredbam varnostnih organov in rediteljev, da ne pride do eventualnih nesreč. — Prostor, ki ga posestniki izbere, naj se zapusti šele potem, ko bo dan znak, da je nevarnost napada prestala. Trgi v sredini mesta in Ljutomerska cesta naj se razven ob hodnikih ne zasedajo.

lodičnih okrasih. To svojstvo je podedovano od neapolitanskega estetskega občutja. Če pa je znal Mozart istim izrednim sredstvom vliji mnogo duha in jim izklesati tako izrazito plemenite poteze, da se je ob njih vzornosti ustavljal celo Rossini, slednjega glasba vendar ne more zalajiti svojega očeta ter se zato kar bolje počuti na lahki poti površnosti.

Ta opera je dosežala na našem odru privlačno vtelesenje bodisi v glasbeni izdelanosti, bodisi v oderski postavitvenosti. Dirigent Anton Neffaj je privrtel glasbo do jedra in ga nakazal v pravi luči vesele in podvigljene igre tonov in tonskih tvorb. Tako je bilo v vsem tem melodičnem harmoničnem in ritmičnem prelivanju dovolj življenjskega optimizma in razigrane zanešenosti. Če mu pa zlasti v pričetku orkester ni hotel zveneti prav ubrano in prožno, se je pa tekom igre bolj uravnovesil in dosegel pravi izraz. Prof. Osep šest zina izrazilo vliči sceni slikovitost in voditi igravce po nitkah vsebinskih zapletljiv, kar se posebno obnese v delih, kot je taka umetnina zunanjih zapletkov. To zmošnjavo je morda v zunanost stopnjeval mesto-ma se kar prenaravno (ko je z nitjo povezal igralce) in jo tu in tam celo nadredil muzikalni postavi, ki v takem slogu ne dopušča igraljskih motenj arioznega podajanja; pač pa je dosegel slikovitost in življenje, ki nima zastankov ter je a tem delo odersko napel in sproti uspešno prozil, s čimer ga je zgradil v izgrajen oderski lik.

Solistične vloge so bile v splošnem srečno zasedene, da so v pevecih našle sebi skladen izraz. — Iz zapostavljanja in teptanja v arečo zrasla Pepelka je v gđ. Župercvi priklenila predvsem z lepoto petja. Zlasti koloraturno okrašene arije so se ponašale z bleskom tona in z jasno čistotjo, da je lahko to zvenenje glaslik namilo tudi razvajena usesa. Nedostatek pa leži v vokalizaciji tudi z ozirom na slovensko govorico in ne odtehtanost različnih (širokih, ozkih itd.) vokalov. V igri je ustvarila toliko prisrčnosti, da je zmogla osvojiti

Mariborske vesti:

Društvo za varstvo deklet

Lepo uspelo zborovanje — Zahteva po lastnem domu

Maribor, 14. okt. V prostorih Ljudske univerze na Slomškovem trgu se je vršilo včeraj popoldne zborovanje, ki je imelo v Mariboru živahen odmev. Sklicalo ga je Društvo za varstvo deklet ter se je zbralo v dvorani nad 100 gospoj, učiteljic, uradnic, hišnih pomočnic in delavk. Zborovanje je otvorila predsednica ga. ravnateljica Stupica, ki je v svojem govoru poudarjala dve glavni misli: Združuje nas boj za obstanek in upravičena želja po sreči, sigurnosti položaja in preskrbljenosti za starost. Časi so minili, ko bi dekleta lahko računala na preskrbo v družinskem življenju ter je zaradi tega treba najti druga pota, da ugodimo upravičenim našim stremljenjem. O namenu Društva za varstvo deklet je v podrobnosti poročal referent g. Kokošinek na podlagi društvenih pravil. Društvo hoče nuditi dekletom, ki so navezana sama na sebe v tujem mestu, vsestransko pomoč in varstvo na potovanju, ob času brezposelnosti in boleznih ter jim oskrbi pravno zaščito. V ta namen uporablja društvo kolodvorski misijon, želi ustanoviti posebno zavetišče s posvetovalnico in posredovalnico za delo vseh strok. Predpogoj za uspešno delovanje pa so lastni prostori, ki jih moramo dobiti in bi jih lahko se imeli, če bi se vsak zavedal svojih socialnih dolžnosti. — Kot zastopnica Poselske zveze je izpregovorila Frida Praprotnik, ki je zlasti zavračala kleveto, da bi Poselska zveza hujskala proti gospodinjam. Nasprotno je res, da skuša ta organizacija vzbujati v članicah zavest požrtvovalnosti in vestnega izvrševanja stanovskih dolžnosti ter jim tako krepiti značaj. — K besedi se je oglasila še gospa profesorica Deisinger, ki je orisala

obupno stališče slovenskega dekleta v tujini v velomestih ter je poudarjala potrebo enotne organizacije vseh slovenskih deklet, ki bi ostala v stalnem stiku z onimi, ki so prisiljene v tujini si služiti kruha. — Predsednica ga. Stupica je podala nato pojasnilo o vprašanju Kučerove ustanove. Pred 30 leti je učiteljica Sabina Kučera zapustila svojo hišo na Slomškovem trgu 12 organizaciji za varstvo deklet. Vseh trideset let se nihče ni brigal za to plemenito zapuščino. Zadnja leta je društvo vložilo več proračunov, bilo je veliko osebnih intervencij, celo vse mariborske učiteljice so naslovile na mestno občino vlogo, naj se izpolni poslednja volja pokojne tovariške. Vendar so bili vsi tozadevni poskusi pri občini zastoj, ker vodstvo ni pokazalo razumevanja za pereče vprašanje. Obenem je poročala o društvu »Patronaža«, ki ga je leta 1909 ustanovila blaga pokojna baronica Mehtilda Twickl, ki je dala društvu tudi primere lepe prostore v gradu na razpolago. V teh sobanah so bili šivalni stroji, klavir, knjižnica ter se je v njih ob nedeljah popoldne zbiralo do 120 deklet k skupni zabavi in pouku. Društvo za varstvo deklet ima v svojem naertu, da vnovič poživlji patronažo, ki je največjega pomena osobito za mlada dekleta. — Nato se je sprejela resolucija na mestno občino, v kateri se zahteva izpolnitev poslednje volje pokojne učiteljice Kučera, da bi prišlo tako društvu do lastne strehe. — Odmev zborovanja je bil med navzočimi izredno živahen. Dokaz temu je, da je takoj pristopilo 27 novih članic, po večini uglednih dam, ki so izjavile, da so pripravljene v društvu sodelovati ter z vseno močmi podpirati plemenite stremjenja.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite jutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.685 od 25. V. 1933.

Obširnost dnevnega reda prihodnje občinske seje je nekatere neprijetno dirnila, ker smo konstatirali, da je to posledica nedelavnosti prejšnje občinske uprave. Kljub temu pogrešamo v dnevnem redu še eno točko: poročilo o reviziji nakupa mariborskega gradu, ki ga bo treba enkrat načeti. Potem bo samo to vprašanje zadostovalo za vso sejo.

Pomožna akcija započela. Po mestu so že nalepljeni lepaki s pozivom mestnega načelnika za letošnjo Pomožno akcijo. Ker so že vsa sredstva iz proračuna za socialne namene izčrpana, je preostalo še kot edina odpora v borbi proti revšini odziv mariborske javnosti. Prepričani smo, da bo ta odziv tudi letos tako lep, kakor je bil prejšnja leta in da se bo dobro srce Maribora v polni meri zavedalo odgovornosti in dolžnosti.

Skupinsko potovanje na Oplenac priredi mariborski »Putnik« dne 1. novembra na praznik Vseh svetnikov. Odhod iz Maribora 1. nov. ob 17.58 s potniškim vlakom, od Zidane mosta dalje z brzim. Prihod v Beograd 2. nov. ob 6.40, v Mladenovac ob 10.01. Iz Mladenovca na Oplenac z avtobusi. Povratek v Beograd ob 13.35, odhod iz Beograda 3. nov. ob 14.40, prihod v Maribor 4. nov. ob 3.25.

Davčne zadeve. Mariborska davčna uprava poziva vse obvezance, da vložijo prijave od zgradb za odmero zgradarine za leto 1936. v roku od 16. okt. do 14. nov. 1935. Vsi ostali tozadevni predpisi so razvidni v pozivu, ki je na uradni deski davčne uprave in mestnega poglavarstva.

Konkurz »Jugotrave«. Okrožno sodišče je odobrilo razdelilni osnutek imovine tovarne »Jugotrava« na Pobrežju pri Mariboru. Naročilo je upravitelju konkurzne mase, da prične takoj z razdelitvijo. Za razdelilni osnutek je vladalo med upniki znatno zanimanje. Tovarna »Jugotrava« je obstojala iz barvarne in apreture.

Tragična smrt na kolodvoru. V nedeljo je umrl naglo smrti znani in ugledni mariborski puškar g. Josip Sternad, star 56 let. Zadel ga je srčna kap na kolodvoru v trenutku, ko se je hotel peljati ob 4 popoldne v Avstrijo. Zgrudil se je sredi drugih potnikov v prostorih kolodvorske carinarnice ter je obležal pri priči mrtve. Pokopali ga bodo da-

nes popoldne ob pol 4 na franciškanskem pokopališču. Svetila mu večna luč, žalujočim naše sožalje.

V trebuh ustrelen. V soboto zvečer so v Žikarjih kožuhal pri posestniku Golobu. Na kožuhanje je prišlo mnogo fantov in med njimi so bili nekateri oboževalci. Dva sta imela lovske puške, eden pa flobertovko. Ko so se poneli vračati s kožuhanja, je nastal med njimi naenkrat prepri in pretep. Naenkrat je odjeknilo nekaj strelcev in brata Franc in Konrad Čeh sta se zgrudila ranjena. Dočim ima Konrad le lažje poškodbe, je zadela brata Franca Čeha krogla v trebuh ter mu prebila telo in izstopila na hrbtni. Na treh straneh mu je pri tem ranila črevesje. Franca so takoj prepeljali v maribor. bolnišnico, njegovo stanje pa je zelo resno. Orožniki so pretepače modrzeli puške.

Jesenice

Otvoritev sezone. Pevsko in glasbeno društvo »Aljaže« je kot svojo otvoritveno predstavo uprizorilo Finžgarjevo dramo »Veriga«. Velika dvorana Krekovega doma je bila polna prijateljev lepe igre, ki so s tako polno udeležbo najbolje izrazili priznanje igralski družini. Igralsko je posebno ugajalo prvo dejanje, ki je že samo po sebi najjačje v stopnjevanju prepira med sosedama. Ga. Razingerja, ki je igrala Markovo ženo, je bila v vsej igri igralsko najboljša. Splošno so bili vsi dobri. Zadnji čin ni učinkoval, ker vsa leva stran dvorane vodnjaka ni videla in padca v vodnjak ni opazila. Prihodnja predstava bo »Orlove«.

Sport: »Gorenjke« so imele v gostih hazeno Jadrana iz Ljubljane. Rezultat je bil 5:2 za Ljubljance. Popoldne sta se v prvenstveni tekmi poizkusila domača kluba »Gorenjke« in »Bratstvo«. Izid je bil 7:1 za »Bratstvo«.

Slikarska razstava. V narodni šoli je bila v nedeljo dopolnena otvoritev kolektivne razstave akad. slikarja prof. Germa. Profesor razstavlja 60 del. Ker je le malo umetnikov, ki bi se spomnili na naše ljudstvo, je bila razstava že prvi dan dobro obiskana.

nici brezplačno dostopna vsakomur, pa se je svečani, tihi prostor povsem napolnil s poslušalci, ki so zbrano sprejemali izvajane glasbene umetnine. Med temi je zaživel najprej Guilmonijeva »Zalna koralcnica« za orgle, za njo Rheinbergerjev »Koncert« za orgle in orkester; za tem več samospevov raznih skladateljev (Premr, Železnik, Lawes) in kot močan zaključek Saint-Saensova »Herojska koralcnica«.

Pri skladbah samih, ki so bile sestavljene v spored na osnovi notranjega namena prireditve, se ne bom mudil. Pač pa hočem podčrtati izvedbo samo in pa smisel takega koncerta.

Simfonični del sporeda je izvedel radijski orkester, o katerem smo do zadnjega časa vedeli, da nima prave izrazne moči, ker mu je med drugim primanjkovalo tudi krepke vodilne roke. To pot pa nas je v pomnoženi zasedbi s svojim izrazitim izrazom presenetil — in to pod vodstvom svojega novega dirigenta Draga Sijanca. Ze po tem prvem nastopu moremo ugotoviti, da je imelo radijsko vodstvo pri izbiri novega dirigenta zelo srečno roko, ko je dodelilo svojemu orkestru mladega slovenskega umetnika, ki si je po evropskem svetu nabral bogatih izkušenj in z njimi dobera izpolnil svojo izrazito muzikalno osebnost. To je namreč mogoče trditi — neglede na to, da pušam v bodočnost odprto pot novim izsledkom — iz podajanja, ki je izžarevalo veliko notranjo napetost poleg drugih čisto estetskih vrednot, ki so se občutne dvignile, čeprav ne še dosegle zrelosti, ki je pa v tako kratkem času niti ne moremo zahtevati. Toda to, kar je ob tej priliki podajal orkester, je že umetnost in če se ta še stopnjuje v smeri večje homogenosti in sorazmerne odtehtanosti umetniške glasbene vsebine, nam je s tem zagotovljeno novo polje doživljanja pristne glasbene umetnosti.

Orgle je igral mgr. Stanko Premr, ki je pač pri nas še vedno prvi mojster tega instrumenta. Tako je bilo v celotni, z orkestrom mešani zvočni

Kulturni obzornik

Ljubljanska opera:

Rossini: Pepelka Angelina

(Premiera ob otvoritvi nove sezone.)

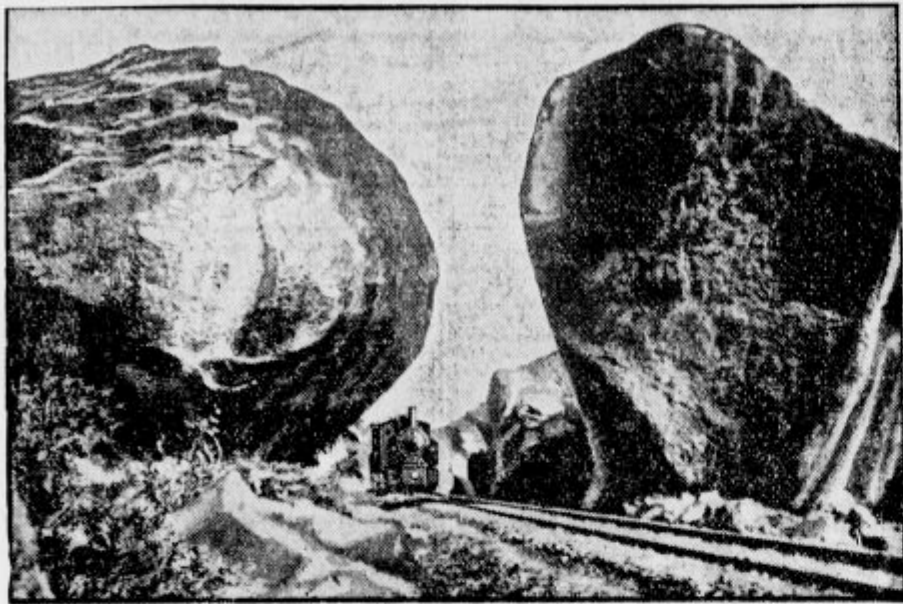
V ljubljanski operi smo doživeli prvo premiero v novi sezoni, ki je zastavila svojo pot v znamenju lahkotnejše glasbene umetnosti. — Gioacchino Rossini, neizčrpen vrelce lahkih, zaokroženih in razigrano okrašenih melodij, — pa poleg tega človek dovptja in zagovornik vesele in brezskrbne strani življenja, je izlil to svoje bistvo v nešteto opernih umetnin, med katerimi si je najmočnejše prebil pot v trajnost »Seviljski brivci«; čeprav ne z isto silo, pa se je vendar dovolj trdno postavila ob njegovo stran »Pepelka Angelina«, vesela opera v dveh dejanjih, ki je sedaj doživela svojo vprizoritev tudi na našem opernem odru.

Vsebinska tega dela je zajeta v vsepovsed živčavi pravljici o dobroščrni Pepelki. In kakor vsebujejo čisto preproste pripovedke zlato zrno resnice, tako je tudi v pravljici o Pepelki, ki zatirana in zapostavljena od razvajenih in tako tudi notranje manjvrednih polsester vendar doseže prav vsled dobrote, ki jo trpljenje še stopnjuje, in v sled vztrajnosti končni uspeh in srečo. Ta osnovni motiv je v operi obdelan in prepleten z različnimi zapletki prav v smislu opere buffe z značilnimi goldonijevskimi usledinami.

Glasba je vseskozi polna prvinskih melodičnih tvorb, ki ne morejo zalajiti svojega lahkotnega rojstva in vesele življenjske preserenosti. Lovijo se pretežno za neposredni učinki ob čisti lepoti zakonitosti, ki kaj rada prezre globine in se brati s čisto zvočno prijetnostjo seznaniti v značnih me-

Z Italijani v Aduo

Inozemski častnikar popisuje prodiranje italijanskih čet do Aduo

Največjo nalogo pri italijanskem prodiranju v Abesinijo ima edina železniška proga v Eritreji, ki pelje iz pristaniškega mesta Masaua v glavno mesto Asmaro. Dolga je 122 km, premaga višinsko razliko 2400 m in pelje skozi divje romantične kraje.

Vojni poročevalec United Press Adolf Miller se je smel s severno italijansko armado udeležiti pohoda proti Adui. Svoje poročilo od 11. okt. takole začne:

Pri prodiranju proti Adui so Italijani spravili na tisoče vojakov in tovornih živali po gorskih stezah, katerih ni mogoče niti popisati. Aduo obdajajo divje razorane gore, katere je bilo treba zavzeti proti srditemu sovražnemu odporu. Treba je namreč vedeti, da je severno abesinsko bojišče docela necivilizirana dežela in da smo od reke Mareb pa do Aduo daleč na okoli le redkokdaj zagledali kako obreško bivališče. Ne le vo-do, marveč prav vse, kar je treba za prehrano ter nastanitev vojaštva in živali, je bilo treba prepeljati najprej iz Italije 3000 morskih milj v Eritrejo in odtod semkaj gori.

Iz doline Mareb, ki leži nekako 1100 m višoko, vodijo pota po vseh 2300 m visokih pogorjih. Skozi strahotno razjedene prepade, polne strašne solnčne vročine, vodijo le čisto ozke in vijugaste steze proti Adui. Po teh stezah so skozi vsa stoletja hodili le ljudje, velblodi, mule in koze, toda še nikdar ni po njih teklo vozno kolo. Na najširšem mestu so ta pota kak poldrugi meter široka, niso pa ravna, ampak so pokrita z ostrim gruščem, koder človek in žival le težko stopata. Mnogokje pa se pod višočimi skalnatimi previsi steze tako zože, da je mule treba razovoriti in morajo ljudje prenašati tovor toliko časa, da ga zopet lahko natovore živalim. Steze se venomer vijejo ter so 25 do 35° strme. Kadar po takih strmih stezah navzdol stopajo vojaški oddelki, jezdeci in tovari zdrknejo živalim čez glavo na tla. Večkrat popadajo tudi živali ter si polomijo noga, da jih morajo ustreliti.

Cez pota visi trnjevo grmičje s trnji, ki so več kot 5 cm dolgi, ter trgajo ljudem obleko in obraze. Venomer moraš sklanjati glavo, da uideš trnju. Ostro kamenje kar reže čevlje stopajočih vojakov v kosce. Videl sem več vojakov brez čevljev, drugim pa so palci gledali iz čevljev. Njihovi obrazi so bili od trnjevih bodic in od solnčne pripeke rdeči ko opeka. Njihove uniforme so bile raztrgane in zamazane od ležanja na golih tleh. Več dni niso slekli svoje obleke.

Na maršu nosijo italijanski vojaki orožje in prtljago, težko 50 funtov. Čeprav sem nosil seboj le 20 funtov prtljage, sem imel kot prvi inozemski poročevalec, ki je prehodil pot do Aduo, dovolj prilike, da na lastni koži razumem napore vojakov. Na roki sem nosil dva plašča, s seboj sem imel še dve steklenici vode (po četrt litra), dve trdo kuhani jajci in nekaj sira v žepih. Tako sem začel korakati 24 kilometrov pred Aduo. Z vozom je bilo nemogoče. Čeprav ta pot ni niti dolga, vendar sem potreboval vse popoldne in ves naslednji dan. Nekaj časa sem korakal z 81. stotnjo, ki pripada diviziji Gavinana. Korakali smo do trde noči. Vojaki so bili tako zdelani, da se jim skoraj jesti ni ljubilo, ampak so kar oblečeni

brž zlezli v majhne šotore in takoj zaspali. Drugo jutro so korakali dalje kar tešče, češ, da je težaven marš nemogoč, če človek poprej preveč je in pije.

Kako je človek v teh krajih daleč od sveta, sem doživel sam, ki sem docela pozabil, kateri dan v mesecu imamo. In dolgo časa sem iskal, preden sem med vojaki našel nekoga, ki je vedel, katerega dne smo. Če izvzamem Italijanska vozila, v Adui nisem še videl nobenega voza. To

Bojev v Ogađenu se v prvi vrsti udeležujejo italijanski vojaki, imenovani »Askari«. To so Afričani pod italijansko oblastjo in izveščani po evropskem načinu. Vojakov so moderno opremljeni, hodijo pa le bosi, kakor Abesinci. Ker so ti vojaki za kolonialno vojskovanje posebno pripravljeni, nosijo breme dosedanjih bojev.

ni čudno, če pomislimo, da sedem ur ježe na muli severno od Aduo ni pota, po katerem bi mogel voziti navaden voz. Na stotine delavcev od zore do mraka dela ceste, ki so že tisoče let take, kakršne so. Vsakdo, ki je preстал strahotne napore poti proti Adui, ve, da bo tudi nadaljnje prodiranje v notranjost Abesinije nepopisno težavno podjetje.

Najvažnejše orožje italijanskih ofenzivnih čet pri prodiranju v abesinske gore južno od Adigata in Aduo se mi zdijo lahki tanki, ki imajo prostora le za dva moža. Videl sem cele kolone teh tankov, ki so tako nizki, da jim en mož z iztegnjeno roko seže do vrha. Oboroženi so z eno strojno puško ter so tako okretni, da se lahko gibljejo po najbolj težavnem ozemlju, čez ovire, katerih ne more premagati sicer noben pešec, noben askari in nobena mula. Spustili so se po

najbolj strmih pobočjih, polnih premikajočega se grušča, čez strmine do rečnih dolin s tako drznostjo, da so skoraj navpično stali in sem vsak čas pričakoval, da se bodo prekučili. Na ravnem so ti majhen tanki tako urni, da dosegajo 40 km na uro. S strateškega vidika so kaj primerni za krilno varstvo napredujočih čet v neznanim ozemlju. Posadke teh tankov so morale prestati najtežje napore. V njihovih mišičastih obrazih sem še danes lahko bral zapisane napore zadnjih dni.

Drugo uspešno bojno sredstvo Italijanov v Abesiniji so majhni tovorni avtomobili, ki imajo poleg štirih gumijastih koles še dve nadomestni kolesi, katere lahko nataknejo v goratih krajih, da so bolj trdni. Tudi ti prevažajo najtežje zapreke s tako lahkoto, da se mora človek čuditi.

Osem let v Srednji Aziji

Sven Hedin se je pred kratkim vrnil v Evropo, potem ko je prebil 8 let v Aziji, kjer je raziskoval ogromne pokrajine v Srednji Aziji, zlasti puščavo Gobi. V zvezi z nemško zrakoplovno družbo »Lufthansa«, ki je hotela izpeljati tudi na Kitajskem letalsko omrežje, je l. 1927 v Pekingu na Kitajskem organiziral ekspedicijo, ki naj bi celo z letali raziskovala sicer težko dostopne dele puščav. Med člani ekspedicije je bilo 8 nemških letalcev in več inženjerjev in znanstvenikov. Kitajska vlada je Sven Hedinu dovolila, da se odpravi na ekspedicijo pod pogojem, da je vzel s seboj še 10 kitajskih dijakov-akademikov. Ko so odinili iz Pekinga, je ekspedicija obstojala iz 28 članov in 75 služabnikov. Vso nujno potrebno prtljago so natovorili na 300 kamel. Da je bilo tako veliko tovara, je razumljivo, če pomislimo, da je v zvezi z ekspedicijo s seboj hrane za poldrugo leto in 23 velikih šatorov. Kjerkoli se je ekspedicija utaborila, je nastalo malo mestce, ki je

Kdor jih ni videl, kako drzno so plezali po višjih strminah in gruščevju navzgor, si ne more misliti, da bi motorno vozilo kaj takega sploh zmoglo.

Tretja važna vrsta orožja so pa lahka lovška letala, ki opravljajo dragoceno delo, ker vzdržujejo zvezo med bojno črto in etapo ter med severno armado in med drugimi armadami na vzhodu in jugu. Vsa povelja iz glavnega stana generala de Bono prenašajo lovška letala na določene kraje. Letanje je zelo težavno zaradi goratega ozemlja, ker na stotine in stotine kilometrov daleč naokoli ni prilike za pristanek. Tudi težka bombna letala Capronijevega tipa izvrstno služijo, kar smo lahko ugotovili, ko so Italijani zavzemali Adigrad in Aduo. Nastopajo v celih rojih in s svojimi napadi pripravljajo pot topništvu in pehoti.

Kljub vsemu temu pa morem po lastnem preudarku reči, da je v tej vojski, ki se bojuje z najbolj modernimi tehničnimi sredstvi, pehota še vedno poglavitno orožje. Odločitev bo v glavnem odvisna od poguma in vztrajnosti pehotnih čet, zlasti tedaj, ko bodo italijanske divizije prodrele še globlje v gorovje ter bodo imele opravka z gverilskimi oddelki abesinskih čet.

Seveda zgodilo vsem štirim skupinam ekspedicije, ki so druga za drugo prišle do meje. Vse so kot ujetnike prepeljali v mesto Urumuči, kjer naj bi maršal Šang odločil o njihovi usodi. Maršal si je vsakega udeleženca natančno ogledal, prav tako njihovo opremo, nato pa je vse člane ekspedicije povabil k sebi na kosilo. Tam jim je povedal, da dovoli ekspediciji potovati, koder hoče. Samo z letali se ni hotel sprijazniti, češ, da bodo potem tudi druge države hotele dobiti iste ugodnosti.

Nemški letalci so zato zapustili ekspedicijo, Sven Hedin pa je dobil pomoč iz domovine in leta 1928 odrinil naprej. Geologi in paleontologi, ki so bili z njim, so v teh neznanih pokrajinah odkrili okamenine iz Kambrija, stare nad 100 tisoč let. Izredno lepo ohranjena okostja rib, žuželk in sesalcev je ekspedicija prinesla s seboj. Na poti skozi Mongolijo in puščavo Gobi so nabrali nad 50.000 predmetov iz kasnejše kamene dobe, torej iz neolika. Bogate in izredno lepe so zbirke nožev, sekir, kladiv, ročnih mlinov in drugih ročnih orodij. Puščava Gobi, ki je bila tisočletja zelena, polna življenja in bogastva, je morala prepustiti ekspediciji zanimivosti in dragocenosti, ki jih že tisočletja čuva pod puščavskim peskom. V letih 1930 in 1931 je ekspedicija v pokrajini Ecingol nabrala več ko 10.000 kitajskih starodavnih rokopisov, pisanih na lesene plošče. Na svoji dolgi poti so odkrili 45 stražarskih stolpov, ki so bili v zvezi z ogromnim in razpadajočim kitajskim zidom. Ti stolpi naj bi branili in zid meje pred Huni in drugimi nomadskimi narodi, ki so vdirali iz Notranje Azije proti Kitajski.

Neki v Ameriki živeči Šved je dal Sven Hedinu 500.000 kron, ki naj bi jih porabil za studij etnografije. Za ta denar je pripeljal Sven Hedin malo svetilke, zlati paviljon, ki ima streho iz čistega zlata, iz puščave. Sedaj stoji ta tempel v Chikagi, seveda kot — Jakson — tempel. Velika je tudi zbirka liturgičnih predmetov, ki jih je prinesla ekspedicija s seboj. Čudoviti po obliki in izdelani so zlasti razni gongi in glasbeni instrumenti in svilene noše, v katerih so nastopali lamine. Večina najdenih predmetov je sedaj že na Švedskem v posebnem muzeju. Razumljivo je seveda, da dolgoletno delo ni bilo brez nevarnosti in trpljenja, vendar je Sven Hedin kot star srokovnjak znal najti vedno najprimernejšo pot, po kateri se je mogla ekspedicija spraviti iz zagate. Zlasti so mu v puščavah služile stare karavanske ceste, po katerih je tekel promet že tisočletja v ostrije Azije.

Kruh iz faraonskih časov

Protestantovski pastor Philipson v Jutlandiji je pred nekaj leti dobil dve pšenični zrni iz žitnice, katero so našli v grobu faraona Tutankamona. Mož je bil radoveden, ali bodo ta pšenična zrna še vzkalila. Zato jih je vsejal doma v Jutlandiji, ne da bi bil pričakoval, da bo kaj zrastle. Kmalu se je pa zelo začudil, ko je videl, da sta zrna vzkalila in poglani vsaka po en klas, na katerih je bilo 11 zrn. Teh 11 zrn je pastor drugo leto zopet vsejal. Tako je šlo nekaj let. Pridelek iz obeh prastarih egiptovskih zrn iz faraonskih grobov se je vsako leto večal in letos je pastor Philipson imel že tako žetev, da bo iz teh zrn lahko napekel več hlebov kruha. V Jutlandiji bodo torej jedli kruh iz časov egiptovskih faraonov.

Streliški jarki, izkopani po evropskem vzorcu, varujejo južno fronto Abesinije proti italijanskim četam.

Abesinci pred katoliško cerkvijo v Diredaui.

Sankcije in trgovina z Italijo

Kakor znano, so sankcije, ki jih je sklenila Zveza proti Italiji radi italijansko-ahesinske vojne, samo gospodarskega in finančnega značaja. Sankcije naj bi predvsem zadele italijansko zunanjo trgovino. Jasnje je, da ne bodo zadele samo italijansko trgovino in italijanske gospodarstva, ampak tudi gospodarstvo držav, ki so navezane na izvoz v Italijo. Na Holandskem na primer že govorijo o žrtvah, ki naj jih doprinesejo posamezne države z uvedbo sankcij. Gotovo je, da niso avstrijskega in madjarskega odposlanca v Zvezi, ki sta nastopila proti sankcijam, vodili samo politični nagibi, ampak tudi gospodarski. Avstrijske se posebej zadele avstrijsko trgovino, ako bi jih Avstrija izvajala. Tudi madjarski odposlanec je naglasil, da je madjarska trgovina navezana na izvoz v Italijo.

Navedi bomo nekaj podatkov o italijanski zunanji trgovini, ki kažejo, koliko so posamezne države udeležene pri trgovini z Italijo. Podatki se nanašajo na italijansko zunanjo trgovino v marcu, aprilu in maju tega leta, v primeri s trgovino v istem času lanskega leta; navedeni so v milijonih italijanskih lir.

	Ital. uvoz iz:	Ital. izvoz v:
	1. 1935	1. 1935
Nemčija	294,9	281,6
Avstrija	68,9	44,59
Avetria	68,9	44,59
Jugoslavija	46,8	52,1
Rumunija	34,8	28,0
Vel. Britanija	154,9	171,4
Francija	89,2	102,7
Egipt	32,5	36,2
Češkoslovaška	17,6	17,8
Bolgarija	6,3	10,0
Grčija	5,0	7,0
Združ. države	225,2	209,9

Da je Jugoslavija v sedanjih gospodarskih konstelaciji navezana na izvoz v Italijo, je znano. Še

bolj, kakor Madjarska, je Avstrija navezana na izvoz v Italijo; saj je njen izvoz v zadnjem času v tej smeri zelo narasel. Prvi odjemalec avstrijskega blaga je Italija. Švica izvažala 10% svojega izvoza v Italijo. Ogromne količine uvažala Italija iz Nemčije, nadalje iz Ameriških Združ. držav in iz Anglije.

Navedli bomo še nekaj podatkov o italijanski zunanji trgovini, ki kažejo, kako se je Italija že več časa vztrajno pripravljala na vojno in se zalozila z blagom, ki ga potrebuje vojna industrija. Podatki se nanašajo na uvoz blaga iz inozemstva v marcu, aprilu in maju navedenih let (v milj. lir):

	1934	1935	1936
premog in koks	228,2	182,1	147,9
mineralna olja	48,6	39,3	50,1
bencol	5,3	3,2	3,4
surovo jeklo in železo	12,3	4,7	5,7
baker v palicah	44,2	25,4	32,6
ostale kovine	35,4	21,1	19,1
brzojavni in tel. aparati	6,8	2,3	3,4
Kemična celuloza	43,8	37,6	30,9
kinin	3,6	0,7	1,6
kože	66,7	59,2	46,4
krema	38,2	19,6	18,0

Ker je imela Italija razmeroma dobro letino glede pšenice, ji ni treba uvažati mnogo žita. Italijanska trgovinska bilanca je v tem letu zopet močno pasivna. Primanjkljaj je znašal v milijardah lir: 1. 1928 7,31, 1933 1,44, 1934 2,44, od januarja do avgusta 1934 1,66, v tem času 1. 1935 1,74. Nabavljanje deviz iz inozemstva bo torej Italiji zelo oteženo, ker bodo sankcije vendar nekoliko ovirale zunanjo trgovino. Popolnoma zapreti trgovino z Italijo bi mogla le popolna blokada. Na koncu septembra tega leta so zlate rezerve italijanske Narodne banke znašale še 4,25 milijarde lir, na koncu 1. 1934 pa 6 milijard lir. Zlata rezerva torej pada. Zaradi pomanjkanja deviz se bo zlata zaloga očividno še zmanjšala, ker bo Italija plačevala blago z zlatom.

Moderna sušilnica — domač izum

Sušilnica, v kateri se lahko brezhibno in hitro ter z malimi stroški posušijo razni kmetijski pridelki in kakršno je izumil Ferdinand Wetz, oskrbnik graščine Prebold, pomeni velik napredek v našem gospodarstvu. Postavila si jo je sadjarska podružnica v Sv. Pavlu pri Preboldu. Suho sadje iz te sušilnice je izredno lepo in okusno. Če priporabi vsako uro po 2 metrski polni in proizvede do 85°C vročine. Češnje, posušene v tej sušilnici, vzije tako visoki temperaturi, ne razpoka in ima zelo krasno, svetlo barvo. Sadija se vlije v sušilnico do 20 skafov; posuši se v 10—12 urah. Sušilnica je tako urejena, da prihaja suhi vroči zrak od zgoraj v sušilnico; spodaj pod zarezami pa odhaja z vlago nasičen zrak po dušnikih na prosto. Torej ravno nasprotno kakor pri dosedanjih sušilnicah. Do sedaj je uhajala vročina neporabljeno skozi zgornji dušnik na prosto. V novi sušilnici se pa pomika vroči zrak navzdol in se na ta način vročina bolj racionalno izrablja. Ker je na vlažen zrak težji od suhega, obteži spodaj in vsa vlaga, ki prihaja iz sadija, se vleže nižje in nižje, ter odhaja skozi dušnike na prosto. Sveže sadije se vlaga spodaj v sušilnico in se potem s sadijem naložene mreže s posebnim vzvodom dvigajo vedno višje. Suho sadje pride v zgornji mreži iz sušilnice. Spodaj nabirana vlaga pa ima še drugo nalogo. V spodnjih mrežah, ki so v vroči sopolatci, se sadije omeča, da se potem, ko se mreže dvignejo, v suhem zraku tem hitreje posuši. Sadije, ki je v sopolatci, nastali iz sadija samega, zmečano, je veliko bolj okusno. Posušeno sadje je veliko boljše in boljše in se ga lahko postavi na vsak trg. Vsem sadjarjem, zlasti pa sadjarskim podružnicam priporočamo, da si sušilnico ogledajo. — Sušilnica je napravljena tudi tako, da se v njej lahko suši hmelj, lan itd. Prepričani smo, da ima Wetzova peč bodočnost. Kdor bi si rad sušilnico ogledal, naj se zgasi v graščini Prebold. P.

„The Economist“ o Jugoslaviji

Slovita angleška gospodarska revija „The Economist“ je priobčila v svoji zadnji številki poročilo o gospodarskem položaju v Jugoslaviji, datirano iz Beograda. Dopisnik pravi, da kažejo nekateri vladni ukrepi, da bo politično življenje zadobilo bolj stalno lice. Zmerna struja med Hrvatji je prepričana, da ni mogoče vsiliti rešitve hrvaškega vprašanja Srbom, kakor ga ne morejo Srbi vsiliti Hrvatost. To dejstvo približuje Hrvatje Srbom in verjetnost zblivanja postaja večja. Trgovinska bilanca je približno v istem stanju kakor lansko leto ob tem času. Nastalo je večje povpraševanje blaga z italijanske strani. Cene so narasle, medtem ko plače padajo.

Olajšave industriji

V zvezi z objavo uredbe o pristojbinskih olajšavah za gospodarska podjetja, smo prejeli iz kabineta ministrstva za trgovino in industrijo take poljsnilo:

Na podlagi pooblastila finančnega zakona je ministrski svet sprejel uredbo, ki odreja posebne takse olajšave za industrijska podjetja, ki jim je zaradi gospodarske stiske ogrožen obstoj. Če so ti pogoji dani, se lahko zahtevajo te pristojbne olajšave, ako želi posamezno industrijsko podjetje izvesti svojo sanacijo z združitvijo z drugim akcijskim industrijskim podjetjem ali industrijsko družbo z omejenim lastništvom oziroma z drugo, ali pa želi enolastniška tvrdka ali javno trgovsko komanditna družba izpremeniti svoje podjetje v akcijsko družbo. Olajšave se nanašajo na oprostitev takse iz tarifne številke 10, torej takse na glavnic, dalje osvoboditev prenosne takse iz tarifne številke 12 in na oprostitev takse za vpis v zemljiške knjige. Te olajšave niso stalne in veljajo samo, če se prošnja vloži v dveh letih.

Po sklepu Poštne hranilnice bo znašal mesečni obrok za nakup obveznic vojne škode na odplačilo 30 Din za vsako obveznico, in sicer od 12. oktobra t. l. do nadaljnjega navedbe. Prošnje za nakup rešuje nadzorni svet. Kuponi št. 14 in 15 pripadajo Poštni hranilnici. Ostali pogoji ostanejo neizpremenjeni. Kupci, ki se bodo javili od 12. oktobra dalje, bodo plačali mesečno po 30 Din skozi eno leto.

Sedem milijonov za izvoženo sadje je letos prejelo Hrvatsko Zagorje. Iz varadinskog okruga so izvozili 12 vagonov sliv in 60 vagonov drugega sadja; slive so bile po Din 1—1,50, jabolka po Din 1,50—2,50.

Izredni občni zbor Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice

Do določbe davčne in takse ugodnosti v smislu člena 76. zakona o neposrednih davkih iz leta 1928, in o določbi odredbe finančnega ministrstva glede takse, je sklicala Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice za 10. t. m. izredni občni zbor z edino točko dnevnega reda: Sprememba pravil. Občni zbor je prejembo, ki se nanaša izključno na pogoje za doseglo fiskalnih ugodnosti, brez debate sprejel, nakar ga je predsednik zaključil. S to spremembo pravil se je posojilnica odrekla vsaki delitvi dobička in rezerv tako upravi kakor tudi ostalim članom, uprava pa tudi iz tekočih sredstev ne sme dobiti kakršnihkoli nagrad ali odškodnin razen povrnitve gotovih izdatkov za izvršena opravila v prid zavoda. Dejansko uprava že tudi lansko leto ni bila honorirana za svoje delo.

Dobave. Gradbeni oddelček ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema do 15. oktobra ponudbe glede dobave verižnih ključavnic, litoželeznih delov za varnostne ločnice, žlečvodnih koles, železne litine ter verižnih orehov. — Ravn. drž. žel. Subotica sprejema do 16. oktobra ponudbe glede dobave 120.000 kg portland-cementa. — Ravn. drž. rudnika Velenje sprejema do 16. oktobra ponudbe glede dobave 10.000 kg ovasa; do 23. oktobra glede dobave 25 m azbestne tkanine, 200 m azbestne vrvice; do 30. oktobra pa glede dobave 17 električnih razdelilnikov. — Ravn. drž. rudnika Vrhnika sprejema do 17. oktobra ponudbe glede dobave 155 plošč pločevine; do 7. novembra pa glede dobave 200 m konopnenih vrvi. — Minerska komanda Kumber sprejema do 9. novembra ponudbe glede dobave 2000 m konopnenih vrvi; do 11. novembra pa glede dobave lesnega in železnega materiala.

Ofertne licitacije. Pri vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu dne 29. oktobra glede dobave lesa; dne 31. oktobra glede dobave žarnic; dne 1. novembra glede dobave glicerina; dne 4. novembra glede dobave petroleja, bencina, olja, strojne masti, bencola, cerezina, parafina itd. — Dne 30. oktobra pri upravi drž. monopolov v Beogradu glede dobave motozna. — Dne 19. novembra pri upravi smolnistične v Kamniku glede dobave smole. — Dne 23. oktobra pri komandi mornarice v Zemunju glede dobave 70.000 kg fižola, 50.000 kg riža, 30.000 kg testenin, 20.000 kg jesprenjčka, 20.000 kg zdroba in 20.000 kg leče; dne 26. oktobra pa glede dobave 20.000 kg svinjske masti. — Dne 28. oktobra pri komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave 3500 kg fižola, 1500 kg zdroba, 400 kg jesprenjčka, 1600 kg čebule, 4000 kg telečjega mesa, 4000 kg svinj. mesa, 4000 kg riža, 1600 kg leče, 4000 kg krompirja, 1600 kg zelja, 18.200 kg sladkega mleka, 3600 kg kislega mleka in 70.000 kom. žemeli dnevno. — Dne 11. novembra pri 1. oddelku vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu glede dobave 40.200 kg jekla.

Nova tarifa. S 15. oktobrom stopi v jugoslovansko-nemškem blagovnem prometu v veljavo nova tarifa za izvoz orehov pod št. 34.

Borza

Dne 14. oktobra 1935.

Denar

Siling v zasebnem kliringu v Ljubljani 8,57 do 8,67, v Zagrebu 8,56—8,66, v Beogradu 8,50 do 8,60; angl. funt v Zagrebu 237,80—239,40, v Beogradu 237,81—239,40; pezeta v Zagrebu 550,50 do 565,50 v Beogradu 570 bl.

Ljubljana. Amsterdam 208,15—207,75, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 735,26—749,32, Curih 1424,22—1431,29, London 213,84—215,90, New York 4338,58—4374,80, Pariz 288,10—289,54, Praga 181,05—182,16, Trst 354,85—357,99.

Curih. Beograd 7, Pariz 20,23, London 15,0525, New York 307,125, Bruselj 31,70, Milan 24,9325, Madrid 41,95, Amsterdam 208,05, Berlin 123,55, Dunaj 57, Stockholm 77,60, Oslo 73,00, Kopenhagen 67,20, Praga 12,71, Varšava 37,7750, Atene 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 683,50, Buenos-Aires 0,8925.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 75—77, agrarji 44—45, vojna škoda promptna 349—353, begl. obvl. 57—62, 8% Bler. pos. 74—77, 7% Bler. pos. 65—67, 7% pos. DHB 73—75.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 78 bl., vojna škoda promptna 345—350, okt., nov. 349 bl., dec. 348—355, begl. obvl. 60,50 bl., 8% Bler. pos. 75—77, 7% Bler. pos. 65—68. — Delnice: Osj. sladk. tov. 125—135, Trboveljska 100—110.

Beograd. Drž. papirji: Agrarji 46 bl., vojna škoda promptna 340—342 (349, 342), begl. obvl. 61,50—62,50, 8% Bler. pos. 74 den., 7% Bler. pos. 79 bl. — Delnice: Narodna banka 5000 denar (5700), Priv. agr. banka 220—222 (220,50—223).

KADAR POTREBUJETE OBLEKO

preglejte tudi naša sukna v naših prodajalnah, ki so danes po kvaliteti enakovredna najbolj dovršenim inozemskim proizvodom, a v ceni mnogo ugodnejša.

VLADA TEOKAROVIĆ KOMP.
Paraćin

Žitni trg
Novi Sad. Pšenica bač. 170—175, bač. ladja Tisa 177,50—180, bač. ladja Begej 175—177,50, slav. 172,50—175, srem. 172,50—177,50, ban. 170—175, rž neizpremenjena. moka bač. in srem. Og in Og 245—265, št. 2 225—245, št. 5 205—225, št. 6 185—205, št. 7 165—175, št. 8 115—120, otrobi in fižol neizprem. Tendence neizprem. Promet sred.
Budimpešta. Tendence čvrsta. Promet žitav. Pšenica okt. 18,20, marec 18,48—18,81, zaklj. 18,55—18,56, rž okt. 16,93—17,40, zaklj. 17,30, marec 16,72—17,10, zaklj. 16,79—16,80, koruza maj 16,46—16,60, zaklj. 16,45—16,49.
Chicago. Pšenica maj 103,75, julij 103,50, dec. 104,25, koruza maj 59,375, dec. 60,375, oves maj 29,125, dec. 28,125.
Winnipeg. Pšenica okt. 91, dec. 92, maj 96.

Hmelj
Zalec, 14. oktobra.
Uradno poročilo tržnega nadzornika:
Danes, spričo pičlo 10% množine letošnjega pridelka, ki je pri hmeljarjih sploh še na prodaj, je v Zalecu ponudba skoraj povsem izostala in razpoloženje je bolj mirno. Kupčija se je v splošnem v Savinjski dolini vršila samo po nakupovalnih enega inozemskega komisijonarja, ki je iskal drugovrstno blago po 24 do 25 Din. Ostali komisijonarji čakajo na ponovna naročila, v kolikor ev. ne kupujejo manjših količin na lastni riziko.
Računajo, da bo do količaja živahnosti kupčije tega meseca prodan ves letošnji pridelok, v kolikor ta ni v rokah hmeljarjev, ki običajno in vsakega leta bolj ali manj strastno špekulirajo.

Sport

Konjske dirke
Kolo jahačev in vozačev je priredilo v nedeljo na Fužinah zelo uspele konjske dirke, ki bi se morale vršiti že prejšnjo nedeljo, a so bile vsled slabega vremena preložene. Veliko zanimanje je vladalo za stave na posamezne konje, pri čemer ni šlo brez razočaranja.
Pri dirki mesta Ljubljane na progi 1600 m je zmagal »Uskok II.« g. Franca Kodele z Viča v času 2:40 min. Drugi je bil »Egon« g. Ivana Krušiča iz Ljubljane v času 2:43 in tretji »Posilina« g. Erika Krišperja s časom 2:44.
V propagandni dirki, katere sta se odeležila samo dva, je zmagal »Posilina« g. Ivana Krušiča iz Ljubljane v času 2:30.
V drugem heatu vel. dirke mesta Ljubljane je zmagal »Uskok II.« g. Kodele, 2. »Posilina« g. Krišperja in 3. »Tilde« g. Kocjana.
V enovprezni dirki dravske banovine na 2100 metrov progi za 3 do 12 letne junoslovce je zmagal »Dizma« g. Boža Bona iz Krškega v času 3:28; 2. »Danica« g. Jožeta Petana iz Štomelj v času 3:30 in 3. »Sultan Murat« g. Iv. Peternele iz Nalega v času 3:38.
Pri handicapu Petra Mozarta na 2100 m (za vsako prejšnjo zmago se je dodalo še po 20 m) je bil prvi »Aginica« g. Crtomira Dolarja v času 3:55; 2. »Posilina« g. Erika Krišperja v času 3:56, 3. »Sultan Murat« g. Iv. Peternele v času 3:58.
V jahalni galopni dirki na 1800 m so bili tile rezultati: 1. »Divno« g. kapetana Roba v času 2:13, 2. »Kozma« (jezdil redov. Popovič) v času 2:20 in 3. »Atos«, last. polic. uprave v Ljubljani (jezdil nadzornik Alojz Cvetežnik) v času 2:25.
V dirki preko zaprek na 2800 m so se takoale plasirali: 1. »Peruna« (last. polic. uprave v Ljubljani, vodil ga je g. Ant. Pavlovič) v času 3:55; 2. Malnar 3:58; 3. »Dečko« g. R. Slanca iz Litije v času 4:15.
Dvovprezne dirke Rudolfa Warana Lippita na progi 2800 m so dale take rezultate: 1. »Egon-Posilina« g. Ivana Krušiča v času 5:10; 2. »Uskok

III-Uskok« g. Fr. Kodele in g. kapetana Sebeliča; 3. »La Fliche-Doucetes« g. Bruna Galeta iz Bistre.
V gorenjski dirki so bili najboljši: 1. Anton Počivalnik iz Podbrezja v času 4:55. Kot prvi je prišel na cilj neki drugi tekmovalac, a je bil diskvalificiran.
Strelske tekme
V nedeljo so bila zaključena letošnja strelska tekmovanja združena z ljublj. lovi-ostrostreli in strelci ljubljanskega strelskega okrožja. Razglasitev strelskih uspehov in razdelitev nagrad se je vršila ob 21 v gornji dvorani restavracije »Slamič« na Gosposvetski cesti.
Lovi, ostrostreli in strelci so zasedli dvorano, kjer je vse navzoče pozdravil podpredsednik okrožja gosp. Sterlekar Milan, nakar so bili razglašeni rezultati in sicer so razglasili in razdelili darila: za ostrostrelece g. dr. Kaiser Adolf (podpredsednik okrožja), za lovece g. dr. Bevk (predsednik ljublj. lovskega podr.), za strelce g. Sterlekar Milan (podpredsednik okrožja).
Članstvo je vsem nagradjenem iskreno čestitalo, nakar se je razvila prav prijetna domača zabava.

Rezultati tekem so bile:
Bolnič (ostrostrelec): 1. mesto g. Gallo-Saumko, 25 točk; 2. mesto g. dr. Kaiser Adolf, 23 točk; 3. mesto g. Sifer Albin, 22 točk.
LOVSKE STRELJANJE
Prehodna dirka (prvak na zajca, golobe, divjo kozo in srnjaka): g. Vukmanić Robert, 130 točk.
I. »Bela« zajec: 1. g. Vukmanić Robert, 19; 2. g. Hancinihar Minjo, 9; 3. g. Jakl Joško, 9.
Letiči golobi: 1. g. Sprager Alois 19,23; 2. g. Jakl Joško 19,26; 3. g. Vukmanić Robert 19,35.
Dirja koca: 1. g. Vukmanić Robert 34 (28-30), 2. g. Goro Ante 30; 3. g. Jakl Joško 41.
Srnljak: 1. g. Goro Ante 40; 2. g. Bakarič Guido 34; 3. g. Bakarič Guido 34.
I. »Triglav« (zmagovalec tritav): 1. mesto gosp. Per Franjo (Ljubljana) 180 točk (prejel darilo komandanta Dravske diviz. obl. g. gon. Petra Nedelčevića); 2. mesto g. Goro Ante (iz Zagreba) 177 točk; 3. mesto g. Ložek-Hinko (iz Kranja) 160 točk.
II. »Gorica« (zmagovalec): 1. mesto ekipa strelske družine Ljubljana 528 točk (prejelo darilo); 2. mesto ekipa strelske družine Kranj 508 točk; 3. mesto ekipa strelske družine Domžale 399 točk.
III. »Ropica« (zmagovalec): 1. mesto g. Djepić Anton (iz Ljubljane) 111 točk (prejel darilo Slovenskega lovškega društva, podprednika Ljubljana); 2. mesto g. Kostanjevec Joco (iz Ljubljane) 82 točk; 3. mesto g. Per Franjo (iz Ljubljane) 97 točk.
IV. »Kranj« (zmagovalec): 30 strelcev v minuti: 1. mesto g. kapetan Deržal (iz Ljubljane) 43 točk; 2. mesto g. Deržal Rudolf (iz Ljubljane) 30 točk; 3. mesto g. Goro Ante (iz Zagreba) 37 točk.
V. »Kranj« (zmagovalec): 1. mesto g. kapetan v. p. Per Franjo (iz Ljubljane) 83 točk (darilo); 2. mesto g. Marko Natlačenec; 3. mesto g. kapetan Deržal (iz Ljubljane) 51 točk; 4. mesto g. Deržal Rudolf (iz Ljubljane) 29 točk.
VI. »Ljubljana« (zmagovalec): 30 strelcev v minuti: 1. mesto gosp. Deržal (iz Ljubljane) 141 točk; 2. mesto g. Sifer Albin (iz Domžal) 98 točk; 3. mesto gosp. Milič Lovinka (iz Domžal) 90 točk.
VII. »Golovec« (zmagovalec): 1. mesto g. Logar Viktor (iz Ljubljane) 82 točk; 2. mesto g. Kerkar France (iz Ljubljane) 83 točk; 3. mesto g. Gerušec Lavro (iz Domžal) 83 točk.

Hazena: Jadran : Gorenjec 5 : 2 (0 : 1).

Prvenstvena hazena tekma med Jadranom in Gorenjem se je zaključila z gornjim rezultatom. V prvem polčasu je valovila igra iz polja v polje, ostvarila so se nevarne situacije pred vrati obeh, toda obrambi sta čistili in se res požrtvovalno borili. Sele v 20 min. zabije G. po Elici prvi gol in pride v vodstvo. Še pet minut in konec prvega polčasa.

V istem stilu se je nadaljeval drugi polčas in takoj v prvih minutah Jadran izenači. Še enkrat pride Gor. v vodstvo z 2 : 1. Po tem goalu je half linija G. odgovorila in rezultat je bil izenačen. Zadnji trije goali gredo na račun vratarice. Jadran si je z rezult. 5 : 2 priboril dve dragoceni točki.

Celjski sport. Kolesarska dirka. Klub slovenskih kolesarjev v Celju je priredil v nedeljo dirko za naslov klubovega prvaka na progi Celje—Grobje—Celje—Frankolovo—Celje (60 km). Doseženi so bili naslednji rezultati: 1. Poženet Sanko 2:04.10, 2. Tratnik Viljem 2:04.11, 3. Lampret Slavko 2:04.12, 4. Košec Anton 2:06.30, 5. Košec Anton 2:17.12.

SK Olimp : SK Šostanj. V nedeljo bi se morala vršiti na Olimpu igra na Sp. Hudinji drugorazredna prvenstvena tekma med SK Olimpom in SK Šostanj. Ker pa SK Šostanj ni bilo, je izpadla tekma za SK Olimp s 3:0 p. l.

Nogomet: Bratstvo : Gorenjec 7 : 1 (5 : 1).

Tekma ni bila na višku. Obojestransko je bilo dokaj nesmiselnih potez. Bratstvo si je zmago zaslužilo. Vratar G. je premalo energično posegel vmes v odločilnih trenutkih, ki so se vršili pred vratni. Drugeče ima G. še par igrarjev, ki so se kretali po igrišču kot lena voda. Bratstvu je k temu rezultatu nekoliko pomagala splošno igrišče, katerega G. ni vajen, ker je njegovo igrišče trdo.

SK Grafika vabi vse članstvo na izredni občni zbor, ki se vrši danes ob 7 zvečer v društvenih prostorih.

Radio

Program Radio Ljubljana
Torek, 15. oktobra: 11.00 Solska ura; 12.00 (Mika Kuzler) 12.00 Tumburščak in citrasi; na polož ob 12.45 Vreme, poročila 13.00 čas, obvestila 14.15 Po naših domačih starih, radijski orizerst 14.40 Vreme, 15.00 Plošno godba, Radijski jazz 15.40 Vzorila vrednost umetnosti (dr. Stanko Gogala) 16.00 čas, vreme, poročila, spored, obvestila 16.30 Nacionalna ura 16.50 Plošno spore iz Zagreba, v odmoru: čas, poročila, spored, vreme. — Koniec ob 21.

Drugi programi
Torek, 15. oktobra. — Beograd: 20.00 Narodna pesni 20.30 Plošno 22.30 Orkestralna glasba — Zagreb: 20.00 Plošno 20.30 — Dunaj: 17.35 Koncertna ura 18.55 Wagner: Tannhäuser, rom. opera 23.15 Jazz — Budimpešta: 19.35 Kitar 21.25 Orkestralna glasba 21.50 Plošno — Trst-Milan: 17.45 Lahaška glasba 20.50 Plošno — Rim-Bar: 17.45 Zahajna glasba 20.50 Plošno — Praga: 19.00 Volska godba 20.30 Kone, del C. Nielsen 21.25 Viol. in klav. sonate 22.15 Plošno — Bruz: 19.35 Plošno 20.30 Lahaška glasba 21.35 Pihalni kvintet — Bratislava: 20.10 Slav. koncerti 21.20 Šumelj in klavirska godba 22.30 Plošno — Pariz: 20.10 Volska godba 21.00 Abraham: Die Glynd in Grand hotel, opera 22.45 Plošno — Berlin: 20.30 Lortzing: Hans Sachs, kom. opera — Frankfurt: 20.10 Iz opere 20.30 Volska — Moskva: 20.10 Godba na pikolo (iz Varšave, Curiha, Stockholm, Milana in Londona).

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA Začetek ob 20
Torek, 15. oktobra: Zaprto.
Sreča, 16. oktobra: Tine dote (red. Sreča).
Četrtek, 17. oktobra: Frank all Od krojača do ministra.
Ponedeljek, 18. oktobra: Zaprto.
Petek, 18. oktobra: Zaprto.

OPERA Začetek ob 20
Torek, 15. oktobra: Popolna Angelina, Red C.
Sreča, 16. oktobra: Zaprto (generalika).
Četrtek, 17. oktobra: Madame Butterfly. Ponedeljek, 18. oktobra: Zaprto.
Petek, 18. oktobra: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 15. oktobra: ob 20. »Iskajna del Novari, Red C.
Sreča, 16. oktobra: Zaprto.
Četrtek, 17. oktobra: Zaprto.
Petek, 18. oktobra: Zaprto.

Za jesensko - kot za najboljšo saditev

po znižanih cenah nudimo različno sadno drevje, drevesa za okras in dre

Mali oglasi

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert salonskega orkestra. (h)

Službe iščejo

Dekle
staro 24 let, išče službo natakarike, služkinje ali kaj podobnega. - Betka Lesiak, Maribor, Loška cesta 25. (a)

Službo dade

Mladenič
krepak, inteligenten, dobi stalno zaposlitev. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ubojčij« 12831. (a)

Potnika
ki je vpeljan pri privatnikih, sprejme za nabiranje naročil za ročna dela J. Weinstein, kučna industrija, Novi Bečej. (b)

Cevljar, pomočnika
za šivana in zbita dela sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Blaž Kirmovec, Litija. (b)

Gospodično

ali gospoda, naobražena, z dobrim nastopom, agilenega in vztrajnega, sprejemem za akvizicijo vpeljanih radio-aparatov. Strokovno znanje ni potrebno. Ugodni pogoji. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hočem za služiti« 12857. (b)

Pouk

Gospodične
sprejme šivilja v dnevni in večerni pouk v šivanju lastne garderobe. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12067. (u)

Vanovanja

ODDAJO:
Dvosebno stanovanje podstrešno, takoj oddam. Bežigrad 10. Ogled istotam od 13 dalje. (c)

Sobe

ODDAJO:
Šivilji
z lastnim strojem nudim hrano in stanovanje za delno serviranje v gostilni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod značko »pri Domžalah« št. 12721. (s)

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom takoj oddam. Bergant, Janševa št. 10, Ljubljana VII. (s)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Hranilne knjižice

kupujemo in prodajamo najugodnejše. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska 8. (d)

Prodajam knjižico
Mestne posojilnice za 14 tisoč Din. Ponudbe pod »Takojšnje plačilo« 12859 na upravo »Slovenca«. (d)

Glasba

Kratek klavir
poceni napredaj. Linhartova ulica 3, dvorišče. (g)

Muzika

prodaja klavirje, harmonije, violine kitare, strune in vse glasbne potrebitve. - Popravila in uglašitve vsa glasbila strokovnjaško in najceneje. Izposojevalnica klavirjev

Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 4

Pohištvo

Spalnice

od Din 4.500 do 10.500. - Jedinice oren, politirane 7.000. - Kuhinske opreme pleskane Din 950. - Otroške postelje Din 385. - Umivalne mize s posodo Din 780. - Vse prvovrstno

TOVARNA POHIŠTVA Malenšek
Dravice, pri »Slepem Janecu«
Tudi na obroke!

Kupimo

Kupim
javno, že rabljeno vago, od 4000 do 5000 kg. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tehtnica« št. 12690.

zlatu kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Stavbni les

in strešno opremo iščem na knjižice Mestne hranilnice ljubljanske, polovico v gotovini. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nujno« 12840. (k)

Širite »Slovenca«

Poizvedbe

Žena,
ki je v nedeljo ob 13 pred kavarno »Rotovž« pobrala poročni prstan, se naproša, da ga odda proti nagradi v trgovini Wögerer, Slovenska ulica, Maribor. (e)

Obrt

Trajna ondulacija
barvanje vseh nians, garantirano lmedia barve - reklamna cena 40 Din. - Salon Polanc, Kopitarjeva ulica 1. (f)

Posestva

Prodajam hišo
na lepem kraju tik pod Šmarno goro za 16.000 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 12.855. p

V Celju
prodajam novo vilo s 600 kv. metrov vrta, 15 minut od kolodvora. Informacije: Gostilna »Na-Nas«, Jager, Celje.

Prodajam hišo
popolnoma novo, 15 min. od žel. postaje Medvode. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12.856. (p)

Prodajmo

Posteljne mreže
v lesenih in železnih okvirjih ter železne postelje vseh vrst izdelane in sprejema v popravilo najceneje P. Strgulc, Gosposvetska 13. Kolizej -

Hubertus plašči
nepremočljivi - otroški 165 Din. za odrasle 250 Din. v vseh barvah, pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Železne postelje
zložljive, otroške, angleške in žične vložke nudi solidno Novak, Koroška c. 8, Vetrinjska c. 7. (l)

Domač, odbran, gorenski

KROMPIR
po 72 Din za 100 kg oddaja vsako množino tv.

A. VOLK

Ljubljana, Resljeva c. 24.

Brivcil

Poceni prodajam kompletne brivsko opravilo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.839. (l)

Pozor lovci!

Odklikovane jazbečarje v rovu in na razstavah v Mariboru, Zagrebu, Ljubljani - prodaj Vrenjak, Rožna dol. c. VII št. 22.

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Tri komate

stare strešnike in okna prodam ali zamenjam za krompir in drva. Strelška ulica 33. Kupim krompir za prašiče. (l)

12. zvezek VELIKEGA HERDERJA

je tu! V petih letih je bil ustvarjen ta veliki nemški leksikon

12 zvezkov 1 atlas

180.000 pojasnil v tekstu nad 20.000 slik

Naročite pri najbližji knjigarni 40 strani obsegajoči prospekt »Brücke ins Leben«, ki Vam ga dopošljejo zastonj in brezplačno.

Naročilnica

Podpisani prosim, da mi založništvo HERDER, FREIBURG im BREISGAU brezplačno pošlje potom knjigarno

prospekt »Brücke ins Leben«

Točen naslov:

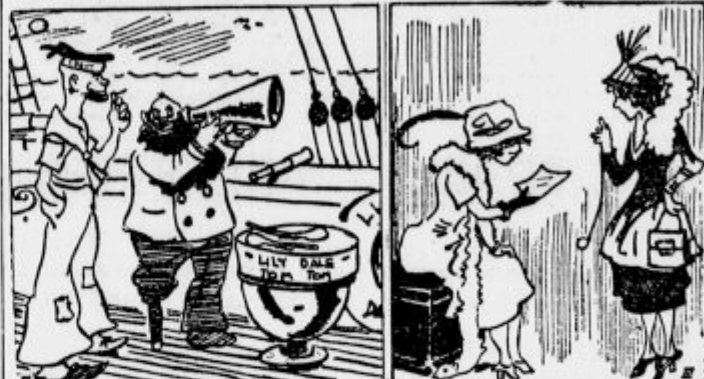
Tinčkove in Tončkove prigode

154.

Važno sporočilo kapitanu Mrharju.

Kaj je Tinček sporočil kapitanu Mrharju? Sporočil mu je tole: »Bum, bum, bum — kapitan Mrhar, Bog vas živi — mi smo zdaj sedem do osem kilometrov oddaljeni od prejšnjega mesta zgoraj ob reki. Našli smo vašega sina, imeniten vam je to dečko. Prosimo, pazite malo na naš splov, ki smo ga pustili ob bregu. Potujemo dalje po kopnem — kdaj se vrnemo, še ne vemo — bum, bum, bum!«

Kapitan Mrhar se je na vso moč razveselil, ko je slišal, da sta Tinček in Tonček našla njegovega sina. Bil je prepričan, da je sinko že zdavnaj mrtev. Holaj, je bilo to prijetno presenečenje za njegovo staro arce!

»Takoj moramo odpluti tja, da jih najdemo!« je velel svojim mornarjem.

Natančno v isti uri, ko so se naši trije junaki odpravljali na potovanje v notranjostino pragozda, je Tinčkovo mamo spet obiskala Tončkova mama in dejala:

»Kaj menite, gospa, ali ne bi bilo najboljšo, da si kupiva motorni čoln in odrineva za dečkoma? Kakor je videti, se jima prav nič ne mudi domov. Nemara nameravata sploh za zmerom ostati v črniških gozdovih.«

Od globoke žalosti potrti in popolnoma vdani Previdnosti sporočamo žalostno vest, da je naš oče, soprog, svak, stric in brat, gospod

Alojzij Loger

veleposestnik, hotelir in mesar v Hrastniku

v nedeljo ob 19 v 54. letu starosti, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Zemljske ostanke dragega pokojnika ponesemo v torek, 15. oktobra ob 15 na pokopališče pri Mariji Dragi k zadnjemu počitku.

Sveta maša zadušnica se bo brala 16. oktobra v Hrastniku.

Blagega pokojnika priporočamo v spomin in molitev! Naj počiva v Bogu!

Hrastnik, dne 14. oktobra 1935.

Žalujoci:

Amalija roj. Cukala, žena; Alojz, Franc, Amalija, Olga, Marija, otroci; Ivan Loger, brat; Julija Jenko roj. Loger, Marija Bauerheim roj. Loger, sestre, in ostali sorodniki.

Joseph Conrad:

Gašpar Ruiz

7

Sam pa se ni ogreval za nobeno bojno stran. Čutil je zgolj svojo veliko vdanost do one mlade dekline. Hotel se pokazati kolikor toliko vrednega njene dobrosrčnosti, se je kdaj pa kdaj tudi rad malo pobahal s svojo telesno močjo. Saj ni imel ničesar drugega, s čimer bi se bil mogel pohvaliti. Dopovedoval ji je, da so ga zaradi njegove moči tovariši v taboru in boju imeli v časti kakor kakega narednika.

»Ob vsaki priliki sem jih lahko dobil, kolikor koli sem jih hotel, da so šli za menoj, sešorita. Morali bi me bili imenovati za častnika, ker znam brati in pisati.«

Molčljiva stara gospa je kdaj pa kdaj za njegovim hrbtom globoko zahtela in zmešani oče je stopal po sobi in mrmral sam pri sebi; Gaspar Ruiz pa je ob tej ali oni priliki pogledal kvišku ter pozornije uprl pogled v hčerko ter dvojice.

Z radovednostjo se je oziral nanjo, pa tudi z nekakšnim občutkom zaupnosti in svetega strahu, s kakršnim je opazoval v cerkvah toge, mogočne kipe svetnikov, ki jih v nevarnostih in nadlogah kliče na pomoč. Saj je bila njegova nadloga zares velika.

Zmerom se gotovo ne bo mogel skrivati v sadojnaku. Zavedal pa se je prav dobro tudi tega, če bi se hotel odpraviti kam drugam, da ne bi bil mlti pol dneva na poti, pa bi ga že zgrabila ta ali ona konjiška patrulja, ki čistijo deželo, ter ga odvedla v kako taborišče, v katerem se je zbirala neprijetna armada, določena za osvojitve Peruja. Tam bi ga mogli navsezadnje le prepoznati za Gasparja Ruiza in ga ustreliti — in tokrat nedvomno s polno zanesljivostjo. Kakor je kazalo, ga ni bilo na vsem bojem svetu mirnega kotička za nedolžnega Gasparja Ruiza. Ob tej misli se mu je preprosta duša pogrezala v žalost in ogorčenost, temno ko noč.

Prisilno so ga bili naredili za vojaka. Vkljub temu pa ni imel nič proti temu, da je bil vojak. In bil je celo dober vojak, kakor je bil tudi dober sin, to pa zaradi svoje krotosti in moči. Zdal pa ni bil ne za to, ne za drugo rabo. Ločili so ga bili od njegovih staršev, a vojak ni mogel več biti — dober vojak pa še celo ne. In nihče ni hotel poslušati njegovega pojasnjevanja. Kakšna krivica! Kakšna krivica!

In žalostno mrmrajoč si je ponovil že dvajseti svojega prvega, pravega, in drugega, nepravlega vojnega ujetništva. Potem pa je dvignil pogled proti molčeči deklici na pragu in z globokim vzdihom spregovoril: »Si, sešorita, krivica je vzrok, da je ta borni dih v mojem telesu zdaj brez vsake vrednosti i zame i za kogarkoli. In prav nič mi ni mar, če mi ga kdo vzame.«

Ko je neki večer na ta način dajal duška žalosti svoje ranjene duše, je mladenka laskavo opomnila, da kot možki ne bi imela za ničvredno nobenega življenja, ki bi bilo kakorkoli še sposobno za maščevanje.

To je govorila navidezno sami sebi. Glas ji je zvenel nizko. On pa je pil njen nežni, rekel bi, sanjavi glas, z občutkom nekega nenavadnega užitka, z občutkom nečesa, kar mu je kakor požirek žlahtnega vina gredo prsi.

»Tako je, sešorita,« je pritrdil, dvigajoč glavopola goma proti nji, »in prav Estaban je, ki mu moram pokazati, da navsezadnje le še nisem mrtev.«

Ze zdavnaj je bilo utihnilo mrmranje blaznega očeta in stokajoča mati se je bila odstranila v eno praznih sob. Vse je bilo tiho v hiši in zunaj hiše in mesečina je kakor dnevni svet jasno sijala v divjem sadojnaku, ki je bil poln črnih sen. Gaspar Ruiz je opazil, da so se temne oči dole Erminie ozrle nanj.

»Eh, narednik!« je zamrmrala zaničljivo.

Saj! Ranil me je bil s sabljo,« je ugovarjal Gaspar, začuden spričo prezira, ki se ji je motno odražal z obraza.

Pa ga je mahoma uničila s svojim pogledom. Moč njene volje, kakor mu jo je hotela dati razumeti, je bila tako silna, da je obudila v njem umevanje tega, česar mu z besedo ni povedala. »Kaj pa ste pričakovali drugega od mene?« je vzkliknil, kakor da se ga je hipoma lotil obup. »Mi je mar mogoče storiti še kaj več? Sem mar general, ki ima celo armado za seboj? — jaz, ubogi grešnik, ki moram navsezadnje še vaše preziranje trpeti.«

VIII.

»Señores,« je pripovedoval general svojim gostom dalje, »četudi ni bilo tedaj pri srečju nič drugega ko ljubezen in sem bil potemtakem ves zaslepljen, me je pogled na tisto hišo vendarle vedno neprijetno bolel, zlasti še ob mesečini, ko so ji zaprle oknice in zapuščena, zanemarjena zunanost dajale tako zopern videz. Vkljub temu pa sem še nadalje jezdil skozi sotesko po tisti stezi, ker mi je bila bližnjica. Slaboumni rojalist pa je v svoje popolno zadovoljstvo slednji večer tulil in se krohotal vame. Sešorita pa se je le nehal prikazovati na hišnem pragu. Ne vem, kako so ga bili pregovorili, da je opustil to. Vsekakor jim zdaj, ko je bil pri hiši Gaspar Ruiz, ni moglo delati pregrevale, kotili blaznika s silo. Toda prej bi bilo pripisovati to njihovi redoljubnosti, kajti izogniti so se hoteli vsenu, kar bi me bilo moglo izžviti. Vsaj jaz mislim tako.«

In kljub temu, da sem bil očaran od dveh najsvetlejših čileških oči, sem pričel že brez nekega dvoda pogrešati starca. Preteklo je še nekaj dni. Ze sem začel misliti, da so se nemara ti rojalisti odselili kam drugam. Ali neki večer, ko sem hitel proti mestu, sem spet zagledal nekoga v veži. Zdal pa ni stal ondi blaznik, marveč njegova deklina. Visoka in belega obraza se je naslanjala na leseni stebel in velike oči so ji bile globoko vdrtje od bede in bridkosti. Strogo sem uprl pogled vanjo, ali ušla je moje oči s svojim čudnim, izpraznjenim pogledom. Ko pa sem se, jezdeč dalje, okrenil, je po vsem videzu zbrala svoj pogum ter mi s kratkim migom dala znak, naj se vrnem.

Slušal sem, señores, malone brez premišljanja, tako veliko je bilo moje iznenadenje. Še bolj pa sem se začudil, ko sem zvedel njene želje. Začela se mi je zahvaljevati za mojo odpustljivost do očetove slabosti, tako da sem se čutil kar nekam osramočenega. Saj sem hotel s tem kazati le svoj prezir, ne pa odpustljivost! Vsaka beseda je je morala žgati v ustnice, ali prav nič se ni spozabila zoper svojo žlahtno, melanholično dostojnost, kar me je nehote navdajalo s spoštovanjem do nje. Señores, možki nismo kos ženskam. Komaj sem mogel verjeti lastnim ušesom, ko mi je pričela pripovedovati. »Vse kaže,« je zaključila, »da je Previdnost ohranila življenje vojaku, ki se mu je zgodila krivica in ki je sedaj izročen ko caballero moji časti in zaradi svojega trpljenja mojemu usmiljenju.«

»Vojaku, ki se mu je zgodila krivica,« sem opomnil hladno. »No, tudi jaz sem teh misli: in vi ste sprejeli pod streho sovražnika svojega stremljenja?«

»Ubog kristjan je, ki je v imenu božjem prosil pomoči pri naših vratih, señor,« je odvrnila preprosto.

Prišel sem jo občudovati. »A kje je zdaj?« sem vprašal togo.

Na to vprašanje pa mi ni hotela odgovoriti. S skrajno lokavostjo in malone poredno nežnostjo me je skušala opozoriti, kako sem jo polomil, ker sem rešil ujetnikom v čuvajnici življenje, vendarle ni z nobeno besedo ranila mojega ponosa. Zna la ji je bila kajpada vsa tista zadeva Rekla mi je, da me Gaspar Ruiz željno prosi, naj mu priiskrhim varnostno pismo od samega generala San Martina. Bajé je imel mož neko tehtno poročilo za našega glavnega poveljnika.

Por Dios, señores, tako mi je trobila vse to na ušesa, da sem jo smatral za nekakšen govornik stroj tistega bednika. Presunjena od krivice je po svojih besedah pričakovala od mene vsaj toliko plemenitosti, kolikor jo je bila izkazala njemu njena rojalistična rodbina, ko mu je dala zatočišče.